

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні НМР університету
Протокол № __ від __.__.20__ р.

Вчена Рада університету
Протокол № __ від __.__.20__ р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(денна/заочна форма навчання)**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
педагогіки вищої школи
протокол № 2 від 16.09.2021 р.
завідувачка кафедри
педагогіки вищої школи
Топольник Я. В.

ВСТУП

Атестація за результатами вивчення з циклу навчальних дисциплін кафедри педагогіки вищої школи є перевіркою якості професійної підготовки випускників педагогічного вузу. Інтегрування української педагогічної освіти в загальноєвропейський та світовий освітній простір вимагає усвідомлення засад і принципів сучасної професійно-педагогічної підготовки вчителів та викладачів закладів вищої освіти.

Потреба в підготовці викладачів закладів вищої освіти у Донецькій області зумовлюється структурою і чисельністю системи вищої освіти Донеччини та необхідністю випереджальних темпів забезпечення висококваліфікованими кадрами закладів вищої освіти як I-II рівнів, так і III-IV рівнів акредитації для здійснення статутної діяльності (навчально-виховної, науково-методичної, наукової, інформаційної, організаційно-педагогічної тощо).

Концепція діяльності Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» з підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» базуються на засадах Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», «Національної доктрини розвитку освіти», а також на вимогах документів ЮНЕСКО, Міжнародної організації співробітництва й розвитку освіти, які наголошують на необхідності фундаменталізації професійної підготовки викладачів, її неперервності, гуманістичної спрямованості, демократизації, всебічності та варіативності.

Метою підготовки магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» є оволодіння вступниками поглибленими фундаментальними знаннями та спеціальними вміннями інноваційного характеру і досвідом їх застосування й продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань у сфері педагогіки вищої школи; забезпечення рівня освіти, який дозволить здійснювати професійну діяльність викладача закладу вищої освіти та/або наукового співробітника з педагогічних наук у відповідності до вимог європейського та державного стандартів вищої освіти.

Атестація з навчальних дисциплін покликана вирішити такі завдання:

1. Комплексно перевірити якість засвоєння курсів: педагогіка вищої школи, методика викладання дисциплін у вищій школі, методологія і методика педагогічних досліджень, теорія і практика вищої професійної освіти в Україні.
2. Виявити здібності педагогічного мислення, творчого підходу до проблем вищої освіти в Україні.
3. Перевірити рівень оволодіння майбутніми викладачами педагогічною технологією, основами професійної майстерності.

Здобувач вищої освіти повинен:

– усвідомлювати мету навчальної діяльності, сформованість позитивної навчальної мотивації; планувати свою освітню траєкторію, відповідати за результати навчальної діяльності; володіти прийомами пізнавальної діяльності;

– майбутній викладач ЗВО повинен: адекватно оцінювати навколишню дійсність на основі повноти знань про неї, які дають змогу зрозуміти основну закономірність соціальної ситуації; знаходити інформацію в невизначеній ситуації й упевнено будувати свою поведінку для досягнення балансу між своїми потребами, очікуванням, сенсом життя та вимогами соціальної дійсності; уміти задовольняти професійні та особистісні бажання, спираючись на відповідні норми; бути незалежним від зовнішніх впливів і оцінок; бути здатним до ефективної комунікації, представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни; продемонструвати ґрунтовні знання з методології педагогічних досліджень, вищої професійної освіти, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості.

Здобувач вищої освіти повинен показати вміння: аналізувати статистичну інформацію щодо вищої освіти, проводити контекст-аналіз відкритих джерел, класифікувати основні види інноваційних педагогічних технологій підготовки фахівців, використовувати основні нормативно-правові документи, що стосуються вищої школи.

Пакет атестаційного екзамену складається із 20 варіантів. Кожен варіант містить: 1. Теоретичне питання. 2. Проблемне завдання. 3. Тести з кожної означеної дисципліни у кількості 10-ти питань.

СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Зразок білету «*Основи андрагогіки*»

Державний вищий навчальний заклад

«Донбаський державний педагогічний університет»

БІЛЕТ № 1

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

На факультет *Гуманітарної та економічної освіти*
(назва факультету)

для здобуття ступеня *магістра*
(бакалавра / спеціаліста / магістра)

за спеціальністю *011 Освітні, педагогічні науки*
(шифр та назва напрямку підготовки / спеціальності)

Форма навчання *денна/заочна*
(денна (та/або заочна))

1. Основні характеристики науково-педагогічного дослідження.	30
2. Схарактеризуйте навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для дорослого населення (друга половина XX – початок XXI ст.).	30
3. Тести (додаються).	40
	100

Екзаменатори

 проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувачка кафедри педагогіки
вищої школи

 проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Зразок білету «Тьюторські технології»
 Державний вищий навчальний заклад
 «Донбаський державний педагогічний університет»

БІЛЕТ № 1
 АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

На факультет Гуманітарної та економічної освіти
(назва факультету)

для здобуття ступеня магістра
(бакалавра / спеціаліста / магістра)

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр та назва напрямку підготовки / спеціальності)

Форма навчання денна/заочна
(денна (та/або заочна))

1. Основні характеристики науково-педагогічного дослідження.	30
2. Проаналізуйте діяльність тьютора як координатора міжнародних мобільних освітніх програм у ЗВО.	30
3. Тести (додаються).	40
	100

Екзаменатори проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувачка кафедри педагогіки вищої школи проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Зразок білету «Позашкільна освіта»

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»БІЛЕТ № 1

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

На факультет Гуманітарної та економічної освіти
(назва факультету)

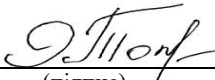
для здобуття ступеня магістра
(бакалавра / спеціаліста / магістра)

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр та назва напрямку підготовки / спеціальності)

Форма навчання денна/заочна
(денна (та/або заочна))

1. Основні характеристики науково-педагогічного дослідження.	30
2. Коучінг. Розкрити сутність, мету, завдання і основні етапи.	30
3. Тести (додаються).	40
	100

Екзаменатори

 проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

 проф. Цибулько Л. Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувачка кафедри педагогіки
вищої школи

 проф. Топольник Я. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА **з дисципліни «Педагогіка вищої школи»**

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є закономірності функціонування системи вищої освіти, навчання, виховання та технології організації і здійснення освітнього процесу, розвитку і підготовки здобувачів до професійної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є формування системи наукових знань щодо змісту та напрямків реформування системи вищої освіти, теоретичних, організаційно-процесуальних, методичних засад процесу навчання та виховання, застосування інноваційних технологій у професійній діяльності викладача закладу вищої освіти, розвиток здатності проектувати, реалізовувати, контролювати та оцінювати результати освітнього процесу і наукової діяльності відповідно до державних та європейських стандартів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» є поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки, педагогічної майстерності, навчально-виховних технологій; практичне опанування здобувачами різними формами організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах; відповідальне ставлення до виконання професійних обов'язків; прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Розвиток сучасної системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції.

Державна політика у сфері вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Система забезпечення якості вищої освіти. Основні завдання та принципи діяльності закладу вищої освіти.

Тема 2. Предмет, завдання, основні категорії педагогіки вищої школи.

Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Основні категорії педагогіки вищої школи. Педагогічний процес у вищій школі.

Тема 3-4. Викладач як суб'єкт педагогічного процесу у закладі вищої педагогічної освіти. Особливості діяльності та педагогічна культура викладача.

Вимоги до викладача вищої школи. Функції викладача вищої школи. Професійна культура викладача закладу вищої освіти. Основні вимоги до професіоналізму викладача вищої школи.

Тема 5. Основи дидактики вищої школи.

Основні поняття й категорії дидактики вищої школи. Сутність і методологічні засади навчання. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності. Мотиви навчання. Типи навчання, їх характеристика. Закони навчання, їх сутність. Загальні закономірності освітнього процесу. Принципи навчання у вищій школі.

Тема 6. Зміст освіти у вищій школі.

Зміст освіти у вищій школі. Система планування і організації навчального процесу у ЗВО.

Тема 7. Навчальні заняття та їх методичне забезпечення у вищій школі.

Сутність поняття «форми організації навчання». Розвиток і становлення організаційних форм навчання. Типологія і характеристика методів навчання. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання. Академічна лекція в системі професійної підготовки здобувача. Технологія і техніка підготовки академічної лекції. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції. Дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять.

Тема 8. Сучасні технології навчання в закладі вищої освіти.

Сучасні технології навчання у вищій школі. Види педагогічних технологій. Дистанційна технологія навчання. Технологія змішаного навчання.

Тема 9. Педагогічні засади виховної роботи зі студентською молоддю.

Становлення та розвиток виховання. Суть, зміст і завдання процесу виховання в закладі вищої освіти. Студент і студентська рада як об'єкти педагогічного процесу. Закони, закономірності та основні принципи виховання здобувачів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: С.А.Саяпіна, О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 101 с.
4. Немченко С.Г., Крижко І.Ф., Шумілова О.М. та ін. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
5. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
6. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Допоміжна

1. Антонова О.Є, Гусак В.М., Дубасенюк О.А. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во О. О. Євенок, 2019. 328 с.

2. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.. Київ: НТУ, 2017. 172 с.

3. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.

4. Мартинець Л.А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

5. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Стильна типографія, 2019. 237 с.

6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 472 с.

7. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 496 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>

2. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

3. Концепція розвитку педагогічної освіти від 16.07.2018 року №776. URL: <https://cutt.ly/Qk7M9us>

4. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>

6. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України №848-VIII від 16.10.2021 р. URL: <https://cutt.ly/okZ28R8>

7. Про освіту: Закон України №2145-VIII від 1.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

8. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України №2623-III від 16.01.2016 р. URL: <https://cutt.ly/MkZ22up>

9. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

10. Щодо організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти з 08 січня 2021 року URL: <https://cutt.ly/jkZMAOM>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні»

Навчальна програма дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи державної політики у сфері професійної освіти, державного регулювання та освітньої діяльності, сукупність нормативних документів визначеної сфери – вищої професійної (педагогічної) освіти, а також організації освітнього процесу у ЗВО.

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» є підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо вищої професійної освіти в Україні, особливостей провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей професійної освіти, актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» є підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо вищої професійної освіти в Україні, особливостей провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей професійної освіти, актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Сучасні тенденції розвитку вищої професійної освіти.

Вища освіта для цивілізаційного розвитку суспільства. Педагогічні дискурси глобалізації у вищій освіті. Глобалізаційні виклики для вищої освіти. Показники інтернаціоналізації вищої освіти. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти. Регіоналізація вищої освіти. Інноваційність вищої освіти.

Тема 2. Напрями державної освітньої політики України.

Державна освітня політика. Нормативно-правова база розвитку вищої освіти. Функції суб'єктів державної політики. Студентське самоврядування. Права суб'єктів освітнього процесу у вищій школі. Особливості і протиріччя вищої освіти України.

Тема 3. Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти.

Конкурентоспроможність вищої освіти і ЗВО. Якість вищої освіти у європейському вимірі. Акредитація як інструмент оцінки якості університетів і їх програм. Європейська рамка кваліфікацій. Синтез вищої освіти та науки.

Тема 4. Модернізація вищої освіти України як фактор економічного та соціального прогресу української держави.

Модернізація вищої освіти України. Вища освіта і євроінтеграційні процеси. Вища освіта України і болонський процес. Реформування вищої освіти і вищої школи України. Імплементация європейських стандартів якості вищої освіти в Україні.

Тема 5. Глобальні проблеми вищої професійної освіти.

Державна політика в галузі вищої освіти. Система вищої освіти України. Рівні освіти в Україні. Бакалаврат у структурі вищої освіти України. Магістратура та докторантура в системі вищої освіти України. Галузі знань і спеціальності: узгодженість з МСКО. Освітня програма. Національна рамка кваліфікацій. Акредитація та ліцензування ЗВО.

Тема 6. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Організація освітнього процесу у ЗВО. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS). Організація освітнього процесу в умовах ECTS. Академічна і професійна мобільність.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дебич М.А. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: монографія. Суми: Університетська книга, 2017. 291 с.
2. Інновації у вищій школі в контексті інтернаціоналізації освіти: колективна монографія. Видання перше. Луцьк: Луцький НТУ, 2019. 234 с.
3. Лебедик Л.В. Підготовка викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2018. 425 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 88 с.
5. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во О.О.Євенок, 2019. 328 с.
6. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / авт.-укл.: Т.О.Дороніна. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 250 с.

Допоміжна

1. Бабин І., Ликова В. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти на період до 2020 р. URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/238.html>

2. Алексеєва І.М. Кваліфікація: правова категорія вищої освіти – порівняльний аналіз законодавчих джерел. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2017. №2(2). С. 50–53.

3. Єрмаченко В.Є., Дериховська В. І. Особливості трансформації світової системи вищої освіти у XXI столітті. *Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика*. 2017. №10. С. 518–522.

4. Легенький М.І. Правові засади Болонського процесу та створення європейського освітнього простору. *Право і суспільство*. 2017. №5. С. 148–153.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>

4. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

5. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Методологія і методика педагогічних досліджень»

Розвиток методології та методики наукового дослідження в Україні має свої особливості, адже процес переходу до нових державних відносин в країні надзвичайно складний. Нині надзвичайної ваги набуває пошук форм і засобів стимулювання наукової активності українського народу, передусім молоді, сприяння духовному оновленню суспільства, здійснення глибинних державотворчих процесів, зокрема, шляхів формування політично визначеної верстви – духовної та політичної еліти. Для цього необхідно розробити систему ціннісних орієнтацій суспільства. Її концептуальним ядром її повинна стати державна національна ідея, яка була б сформована на таких ціннісних орієнтаціях, як мова, культура, що відбивають традиційне світосприйняття народу, його національний менталітет.

Предметом вивчення дисципліни «Методологія і методика педагогічних досліджень» є методологія, методи та методика науково-педагогічних досліджень.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти компетентностей, необхідних для вирішення завдань, пов'язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів; розвиток особистості майбутнього науковця та його здатності до самореалізації в науково-дослідній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія і методика педагогічних досліджень» є систематизування, закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь з відповідних галузей педагогічної теорії та практики, формування навичок застосування цих знань під час вирішення конкретних науково-педагогічних завдань; розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи і оволодіння методами наукових досліджень; сприяння набуттю досвіду аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень та їх прилюдного захисту.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості.

Наука як система знань. Буденне і наукове знання та досвід. Історичні етапи розвитку науки. Історичний вимір розвитку науки в Україні. Організаційна структура наукових досліджень в Україні. Поняття «методологія», «методологія педагогічного дослідження». Рівні методології. Історичний вимір розвитку науки в Україні. Організаційна структура наукових досліджень в Україні. Основні етапи розвитку науки в Україні.

Тема 2. Поняття про наукове дослідження. Сутність, особливості та види науково-педагогічних досліджень.

Поняття про наукове дослідження. Види науково-педагогічних досліджень. Основні принципи організації науково-педагогічного дослідження: діяльнісного підходу, особистісного підходу, цілісного вивчення педагогічного явища чи процесу, комплексного використання методів дослідження,

об'єктивності, історизму та ін. Дослідницький підхід. Основні дослідницькі підходи у науково-педагогічних дослідженнях (системний, синергетичний, діяльнісний, культурологічний, особистісно орієнтований, аксіологічний, антропологічний та ін.).

Тема 3. Етичні принципи здійснення науково-педагогічного дослідження. Академічна доброчесність.

Етичні принципи здійснення науково-педагогічного дослідження. Академічна доброчесність.

Тема 4. Методологія науково-педагогічного дослідження.

Основні характеристики педагогічного дослідження: проблема, тема, актуальність, об'єкт дослідження, предмет, мета, завдання, гіпотеза, наукова новизна, практичне значення. Основні етапи педагогічного дослідження.

Тема 5. Нормативно-правова база організації науково-дослідної роботи в Україні.

Нормативно-правова база організації науково-дослідної роботи в Україні. Законодавча база розвитку наукових досліджень в Україні. Права та обов'язки наукового працівника.

Тема 6. Роль особистості науковця у проведенні науково-педагогічного дослідження.

Роль особистості науковця у проведенні дослідження. Особистісний фактор у науковому дослідженні. Вимоги до науковця. Методологічна культура сучасного дослідника. Етика педагога-дослідника.

Тема 7. Методи науково-педагогічного дослідження.

Поняття про методи дослідження в педагогіці. Класифікація методів педагогічного дослідження. Принципи вибору методів науково-педагогічного дослідження. Загальнонаукові методи (аналіз та синтез, дедукція та індукція, класифікація, абстрагування, ідеалізація та ін.). Соціально-психологічні та соціологічні методи дослідження. Теоретичні методи в педагогічному дослідженні. Аналіз літератури за проблемою. Технологія контент-аналізу. Метод теоретичного моделювання. Емпіричні методи наукового педагогічного дослідження. Спостереження. Види спостереження як методу педагогічного дослідження. Позичії дослідника у спостереженні. Лонгітюдне, ретроспективне спостереження. Форми фіксації результатів спостереження. Методи опитування в педагогіці. Бесіда. Анкетування (види, вимоги). Інтерв'ю. Тестування як метод наукового педагогічного дослідження. Педагогічний експеримент. Типологія педагогічних експериментів

Педагогічна прогностика. Прогностичні методи в педагогічних дослідженнях. Категоріальний апарат педагогічної прогностики. Методи педагогічної прогностики.

Тема 8. Методи обробки експериментальних даних в науково-педагогічних дослідженнях.

Педагогічне вимірювання та оцінка результатів в педагогічних дослідженнях. Статистичні методи в педагогіці. Метод реєстрації. Метод рангової оцінки. Шкалування. Види шкал. Середні величини показників експериментального дослідження у педагогіці. Медіана. Мода. Дисперсія.

Методи математичної статистики. t-критерій Стьюдента. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз. Способи презентації експериментального матеріалу педагогічного дослідження. Таблиця. Графік. Діаграма. Рекомендації щодо використання конкретних методів математичної статистики в педагогічних дослідженнях.

Тема 9. Сучасні вимоги до магістерської роботи. Магістерська робота як кваліфікаційна робота. Загальні вимоги до структури магістерської роботи. Основні вимоги до оформлення тексту магістерської роботи. Обсяг роботи. Оформлення таблиць, ілюстрацій. Цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел. Порядок подання магістерських робіт до захисту. Публічний захист наукової роботи. Стилїстика наукового тексту. Етика науковця.

Тема 10. Організація експериментального майданчика в закладах освіти.

Експериментальний педагогічний майданчик як інноваційний навчальний заклад. Нормативно-правове забезпечення створення та функціонування експериментального педагогічного майданчика. Особливості організації експериментальної роботи в експериментальних педагогічних майданчиках. Досвід функціонування експериментальних педагогічних майданчиків у галузі виховання. Досвід організації роботи експериментальних педагогічних майданчиків з розв'язання проблем навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Вихрущ В. О. Основи наукових досліджень у галузі педагогіки: підручник / В. О. Вихрущ, Ю. М. Козловський, Л. І. Ковальчук. Тернопіль: Крок, 2017. 340 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Методологія і методика педагогічних досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / Уклад.: Е.А. Панасенко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 71 с.
5. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження. Х.: ФОП Панов А. М., 2017. 237 с.

Допоміжна

1. Козловський Ю. М. Методика науково-педагогічного дослідження: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 192 с.
2. Ярошук Лілія Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken–Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування. URL: <https://scholar.google.com.ua/2> .
2. Єдине освітнє інформаційне вікно України. URL: <http://www.osvita.com>
3. Загально- і конкретно-наукова методологія педагогіки [Електронний ресурс]. URL: http://pidruchniki.com/17390919/pedagogika/pedagogichni_tsinnosti
4. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
5. Логіка і методика науково-педагогічних досліджень. URL: http://pidruchniki.com/1082030235381/pedagogika/logika_metodika_naukovo-pedagogichnih_doslidzhen#741
6. Методика науково-педагогічного дослідження. URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=57:2011-01-06-11-21-16&catid=20:2011-01-03-11-20-33&Itemid=13
7. Методологія і методи педагогічних досліджень. URL: http://pidruchniki.com/19120621/pedagogika/metodologiya_metodi_pedagogichnih_doslidzhen
8. Методологія педагогіки. URL: http://pidruchniki.ws/1878100834951/pedagogika/metodologiya_pedagogiki
9. Методологія педагогічного дослідження. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/3523/97/>
10. Методологія, методи, логіка наукових досліджень. URL: http://pidruchniki.com/1056112760990/dokumentoznavstvo/metodologiya_metodi_logika_naukovih_doslidzhen#172
11. Науменко О. М. Методика організації наукових досліджень в умовах запровадження комп'ютерно орієнтованих засобів навчання: методичні рекомендації // Інформаційні технології і засоби навчання. 2010. №6 (20). URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em20/content/10nomsof.htm>
12. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
13. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua8>.
14. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
15. Портал полегшення процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог Вищої атестаційної комісії (ВАК) України та проходження нормоконтролю при написанні публікацій, курсових, дипломних, дисертацій та інших наукових робіт. URL: www.vak.org.ua
16. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. URL: <http://www.dnpb.gov.ua>
17. Суть нової методології педагогіки. URL: http://pidruchniki.com/11431213/pedagogika/sut_novoyi_metodologiyi_pedagogiki#49
18. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

Вибірковий блок «Основи андрагогіки»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Основи андрагогіки»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи андрагогіки» є процес опанування теорії та практики технології навчання дорослих.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи андрагогіки» є формування системи теоретичних знань та практичних умінь щодо навчання дорослих в умовах формальної та неформальної освіти, розвиток андрагогічної компетентності в контексті неперервного професійного становлення фахівця.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи андрагогіки» є опанування концептуальними та методологічними знаннями в галузі навчання дорослих у системі безперервної освіти, психологічного й технологічного забезпечення освітнього процесу, проведення наукового дослідження; обґрунтоване обрання і ефективне використання освітніх технологій, методів і практики навчання дорослих з метою розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, забезпечення запланованого рівня особистісного та професійного розвитку здобувачів вищої освіти; формування творчого, професійно-педагогічного мислення і діяльності за рахунок виконаних індивідуальних теоретичних і практичних завдань, які дозволяють моделювати дії майбутніх педагогів-андрагогів у системі освіти дорослих; творче застосування в науково-дослідницькій та практичній діяльності прогресивних андрагогічних наукових ідей, педагогічних інновацій, практичного досвіду навчання дорослих; на основі самопізнання формування власного стилю педагогічної діяльності, визначення переваг та доцільності вибору тієї чи іншої освітньої технології в процесі професійної підготовки, прогнозування шляхів безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Вступ до андрагогіки.

Андрагогіка у контексті викликів сучасного суспільства. Міждисциплінарний характер андрагогіки. Андрагогіка як навчальна дисципліна. Методологія андрагогіки. Сутність андрагогіки як науки: парадигмальний підхід. Моделі та функції андрагогіки. Категоріальний апарат сучасної андрагогіки. Основні принципи андрагогіки.

Тема 2. Історія розвитку андрагогіки.

Історія розвитку освіти дорослих у зарубіжних країнах. Історія розвитку освіти дорослих в Україні. Діяльність ЮНЕСКО та Ради країн ЄС у галузі освіти дорослих.

Тема 3. Доросла людина як суб'єкт освіти.

Вікова періодизація етапу дорослості. Загальні основи суб'єктивізації учіння дорослого. Дорослість як якість життєдіяльності. Специфіка вікових інформаційних запитів дорослих учнів. Проблеми змістового наповнення освіти дорослих в умовах автономізації.

Тема 4. Особливості засвоєння знань та специфіка навчання дорослої людини.

Концепція учіння і навчання андрагогії. Психолого-педагогічні основи навчання дорослих. Концептуальні основи організації навчального процесу у вищій школі. Стилi пізнавальної діяльності дорослих учнів. Моделі та стратегії навчання дорослих в освітньому середовищі ЗВО. Андрагогічна психодидактика керованого засвоєння у сучасному ЗВО. Дидактогенні аспекти учбової діяльності студента ЗВО.

Тема 5. Розвиток освіти дорослих у відкритому суспільстві.

Моделі освіти дорослих в умовах відкритого суспільства. Загальна характеристика моделей освіти дорослих у відкритому суспільстві. Модель «Освіта 2.0». Проєктно-орієнтований університет як модель створення нового освітнього середовища. Дослідницький університет як проєктно-орієнтована організація. Модель університету-підприємства. Модель «Університетський комплекс» (УК) Модель «Потрійна спіраль» Модель класичного дослідницького університету.

Тема 6. Методи та форми організації навчання дорослих.

Традиційні методи навчання дорослих. Інноваційні та інформаційно-розвивальні методи навчання в умовах відкритого суспільства. Методи ситуаційного аналізу та ігрового проєктування. Евристичні методи інтенсивного генерування ідей та методи рольової гри. Технології зворотнього зв'язку на ігрових заняттях. Система сучасних засобів методичного забезпечення навчальних дисциплін у ЗВО.

Тема 7. Форми організації навчання дорослих.

Лекційна форма організації навчального процесу у ЗВО: методичний аспект. Особливості класичних та інших форм організації навчання дорослих в умовах андрагогічної парадигми. Веб-квест як форма організації навчального процесу. Форми організації навчання дорослих на основі ігрової діяльності. Майстер-клас як форма організації навчального процесу у вищій школі та консультивання як форма навчальної діяльності. Технології загальнопедагогічної підготовки в сучасному закладі вищої освіти.

Тема 8. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО.

Основні характеристики результативності освіти дорослих для країн ЄС: нормативно-правове підґрунтя. Компетентнісний підхід у контрольно-оцінній діяльності викладача закладу вищої освіти. Функції контролю і вимоги до нього в андрагогії. Способи і методи контролю результативності навчання дорослих. Форми підсумкового контролю результативності навчання дорослих. Рейтинг-контроль як форма контрольно-оцінної діяльності в умовах кредитно-трансферної системи навчання.

Тема 9. Андрагог як суб'єкт навчання дорослих.

Викладач закладу вищої освіти. Взаємозв'язок «викладач – дорослий учень» у навчальному процесі закладу вищої освіти. Стил ь роботи викладача-андрагога і його вплив на якість освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Тема 10. Навчання дорослих у системі безперервної освіти.

Андрагогічні основи професійного розвитку в умовах багаторівневої професійної підготовки. Навчання в організаціях як форма освіти дорослих. Основні фактори та постнавчальні техніки у професійній підготовці дорослих.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрагогічна парадигма: загальнонауковий контекст / авт. і уклад. В.О.Вихрущ: монографія. Тернопіль: Крок, 2019. 417 с.
2. Марчук А.В. Андрагогіка: навч. посібн. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Основи андрагогіки» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної та заочної форм навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 75 с.
4. Освіта дорослих у перспективі змін : інновації, технології, прогнози: колективна монографія / за ред. А. Василюк, А. Стоговського. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 248 с.
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В.П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

Допоміжна

1. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід; Українська Асоціація освіти дорослих. К. : ТОВ «ДКС-Центр», 2017. 147 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник / Володимир Ортинський. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
3. Сипченко О., Кизь Н. Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх викладачів. Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ» 2019. 6 (98). 110–121.
4. Сипченко О., Набока О., Чугаєва Л. Упровадження медіаосвіти у процес професійної підготовки андрагогів. Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ», 2019. 4 (96). С. 165–179.
5. Сипченко О.М., Смоляр, Є.Д. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці андрагогів. The XII th International scientific and practical conference «Advancing in research and education». December 07–10, 2020 La Rochelle, France. 398-402
6. Сипченко О.М. Цифровізація вищої освіти як важлива вимога часу. Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 26-27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. С. 276-281
7. Технології професійного розвитку педагогів : методичний порадник / упор.: Сорочан Т.М., Скрипник М.І.; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». К., 2017. 231 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Всесвітня Рада з освіти дорослих (ICAE) URL: <http://icae.global/>
2. Європейська Асоціація освіти дорослих (EAEA) URL: <https://eaea.org/>
3. Закон України «Про вищу освіту» від 23.04.2021 No 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAt>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 03.07.2020 року No848-VIII. URL: <https://cutt.ly/okZ28R8>
5. Закон України «Про освіту» від 24.06.2020 року No2145-VIII. URL: <https://cutt.ly/8k5gNYx>
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 16.01.2016 року No2623-III. URL: <https://cutt.ly/MkZ22up>
7. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>
8. Концепція освіти дорослих в Україні / укл.: Лук'янова Л. Б. 24 с. URL: <https://cutt.ly/Pf0NRma>
9. Концепція розвитку педагогічної освіти від 16.07.2018 року No776. URL: <https://cutt.ly/Qk7M9us>
10. Проєкт Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: <https://cutt.ly/ck78KoS>
11. Українська Асоціація освіти дорослих URL: <https://cutt.ly/Gk62gfr>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Основи медіаосвіти дорослих»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» є технології формування медіаграмотності та медіакультури дорослих.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» є формування системи теоретичних знань медіаосвітньої діяльності та практичних умінь безпечної взаємодії з медіаінформацією, розвиток медіакультури та медіаграмотності, готовності до ефективного використання сучасних медіаосвітніх технологій у професійній діяльності педагога-андрагога.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» є формування уявлення про медіакультуру як культуру споживання масової інформації, ефективну та безпечну взаємодію людини з мас-медіа; окреслення теоретичних засад та практичних механізмів піднесення рівня медіакультури дорослих; формування культури сприймання сучасного цифрового медіаконтенту, його аналізу й усвідомленої орієнтації в інформаційних потоках; розвиток культури сприймання, створення та інтерпретації текстів, графічних зображень, відео та аудіо, необхідних для побудови освітнього процесу з урахуванням специфіки професійної діяльності майбутніх фахівців; формування культури створення та поширення освітнього медіаконтенту; використання цифрових технологій та медіаконтенту для самовираження, творчої самореалізації.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії.

Поняття медіаосвіти та медіаграмотності (основні теорії), визначення. Зміст і основні завдання медіаосвіти, її зв'язок із іншими навчальними дисциплінами. Класифікація та функції сучасних медіа. Види і функції засобів масової інформації. Критичне мислення. Рівні медіаграмотності. Пошук, обробка і презентація інформаційного матеріалу.

Тема 2. Історія розвитку медіаосвіти.

Розвиток і поширення інформаційних і комунікаційних засобів як необхідна умова формування медіаосвіти. Становлення медіаосвіти у 60-х рр. ХХ ст. у Великій Британії, Канаді, США, Франції. Впровадження медіаосвіти в Австрії, Фінляндії, Російській Федерації. Медіаосвітні проекти ЮНЕСКО та Ради Європи. Національні та міжнародні асоціації медіаосвіти. Міжнародна і національна мережа медіаосвітніх Інтернет-сайтів. Стан та перспективи впровадження медіаосвіти в Україні. Всеукраїнський експеримент, науково-методичні засади.

Тема 3. Загальне поняття про медіа, масову комунікацію.

Поняття про масову комунікацію. Правові основи функціонування медіа у суспільстві. Авторське право та суміжні права у медіапросторі. Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні.

Тема 4. Провідні види аудіовізуальних, візуальних медіа. Телебачення. Кінематограф. Преса.

Класифікація медіа за способом передачі інформації і за каналами сприйняття (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні). Сучасний медіаландшафт України. Парадигма телебачення. Телебачення як інструмент конструювання соціальної дійсності. Медіаподії, медіавистави, медіатизація політики. Теленовини як конструювання реальності. Конструювання глядача. Вплив образної мови. Загальна картина програмування сучасного телебачення. Діти в умовах глобальної телевізійної культури.

Кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації. Кіно як екранна культура. Мова кіно. Структура кінообразу: зображення як візуальний носій образу. Кінокадр як першоелемент кінообразу, первинний художній елемент у структурі монтажу. Кадр і план. Монтаж як форма кіномислення, як основний спосіб часу і простору у кадрі. Види монтажу. Ейзенштейнівський «монтаж атракціонів» як основа комп'ютерних спецефектів. Кіно і нові технології: цифровий кінематограф, трьохмірне відео, об'ємний звук, комп'ютерні технології у кіновиробництві. Кіно і телебачення: нова аудіовізуальна мова. Особливості кінематографа і художнього телебачення як синтезу мистецтв, виробництва і соціальної комунікації.

Тема 5. Світ інформації та медіа: ефекти та впливи.

Основи інформаційного суспільства. Новітні медіа. Поняття цифрової нерівності. Гіпотеза «розриву в знаннях». Типи соціальної інформації та медіапотреби особистості. Текст та інші носії інформації в мас-медіа. Поняття «комунікація», визначення масова комунікація. Віртуалізація комунікативних практик молоді. Роль освіти як посередника в інформаційному суспільстві.

Основні поняття масовокомунікаційного впливу. Вивчення ефектів масової комунікації. Психологічні наслідки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Теорія стереотипів. Теорія когнітивного дисонансу. Теорія користі та задоволення. Теорія навчання та пізнання. Структурно-функціональний підхід. Теорія порядку денного М. Мак-Кобса і Д. Шоу. Теорія гейткіперів К. Левіна. Теорія спіралі навчання.

Тема 6. Медіаосвіта як засіб розвитку критичного мислення.

Теорія медіаосвіти як розвитку критичного мислення і його теоретична база. Впровадження в українську педагогіку технології критичного мислення. Критичне мислення як здатність аналізувати медіаінформацію з урахуванням стандартів логіки, психолого-етичного та естетичного підходів. Основні риси критичного мислення за В. Болотовим і Дж. Спіро. Основні навички критичного мислення. Створення середовища спілкування, проведення дискусій, диспутів, «мозкових атак» як умови розвитку критичного мислення. Внесок Л. Мастермана у теорію медіаосвіти як розвитку критичного мислення.

Тема 7. Маніпулятивні стратегії медіа-комунікативних технологій.

Вплив медіа на розвиток особистості. Маніпуляції в медіа. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу. Аналіз медіатекстів різних видів медіа. Методика викладання медіаграмотності.

Тема 8. Аудіальні медіа.

Радіо як медіа. Радіогрупи в Україні. Визначення формату радіо. Класифікація форматів: музичні, немусичні. Основні музичні формати

українського радіофіру. Індустрія поп-музики. Маніпулятивний потенціал музики, її роль у формуванні молодіжних субкультур: історія, розвиток. Аудіальна складова медіакультури, перспективи радіо.

Тема 9. Інтернет: ресурси та ризики. Новітні медіа. Медіакультура взаємодії з Інтернет-реальністю.

Інтернет як багатоаспектний медіум. Історія виникнення Інтернету, сучасний стан розвитку. Соціально-психологічні особливості інтернет-середовища. Соціалізація дитини в умовах кіберсередовища. Кіберпродукція як полегшена альтернатива реального життя. Причини виникнення, діагностика кіберзалежності. Новітні медіа як новітні технологічні можливості у створенні та поширенні інформації від YouTube і Google до Facebook і Twitter.

Культура мережевого спілкування. Саморегуляція і самоорганізація в інтернет-просторі. Превентивні заходи із профілактики інтернет-залежності, он-лайн-агресії і насильства.

Класифікація відеоігор (комп'ютерні ігри, медіаігри, ігри для приставок, мобільних телефонів). Сутність відеоігор, місце в індустрії розваг. Специфіка драматургії відеоігор. Регулювання розповсюдження відеоігор. Історія розвитку медіаігор. Жанри відеоігор. Вплив віртуальних ігор на психоемоційний, духовний, інтелектуальний розвиток особистості.

Тема 10. Медіасоціалізація особистості в сучасному світі.

Вікові особливості сприймання екранної мови. Феномен монтажного мислення. Вікові норми взаємодії з інформаційним простором. Системи розумних позначок. Медіаризики. Особливості інформаційної поведінки підлітків. Розважальні медіа та проблеми молодіжного середовища. Медіа та соціальне конструювання дійсності. Медіа як ресурс розвитку особистості.

Тема 11. Вплив медіа. Проблема медіа залежності.

Теорії розвитку особистості. Проблеми формування емоційного, соціального, практичного інтелекту. Ілюзії розвитку вербального інтелекту. Увага дитини до екрану як активна когнітивна взаємодія між глядачем, медійним контентом. Розуміння, усвідомлення контенту. Розпізнавання реальності і вимислу. Розвиток розуміння жанрів сюжету. Сприйняття медіаперсонажів, ідентифікація з ними. Вплив на уяву, креативність. Розвиток сфери моральних оцінок. Інтелектуальні навички, необхідні для ефективної взаємодії з інформаційним простором.

Медіазалежності. Психологія волі і ставлення до їжі, тіла, алкоголю, тютюну, сексу, життя, власного майбутнього. Медіапортрети реальності: роль телебачення в розвитку булімії та анорексії. Кібер-залежність як деструктивна форма поведінки в інтернеті. Ігроманія. Компульсивні розлади. Причини виникнення, симптоми, наслідки медіазалежності. Психологічні методи діагностики, корекції та профілактики медіазалежності.

Тема 12. Вплив медіа на міжособистісні стосунки. Проблема медіанасильства та зростання агресії.

Зображення стосунків у різних життєвих контекстах (дружба, любов, виробничі, сусідські тощо). Парасоціальність як уявлювана безпосередня

взаємодія між медіаперсонажем і аудиторією. Зміна часопростору життєвого світу особистості під впливом медіа.

Поняття «Медіанасильство» та його критерії. Класифікація медіанасильства на основі вікової психології. Результати психологічних досліджень впливу сцен насилля на формування агресивної поведінки. Механізми довготривалих та короточасних впливів. Цькування як форма агресивності. Кібербулінг, хепіслепінг. Віртуальні спільноти і смертмоб. Позитивний та негативний вплив медіа на розвиток психо-екологічного ресурсу в дитячих та молодіжних субкультурах.

Тема 13. Вплив медіа на масову свідомість і самосвідомість особистості.

Підтримка в масовій свідомості домінантної в цьому суспільстві моделі світу як латентна функція медіа. Теорія «Спіралі мовчання». Наративи, фрейми. PR (піар) як публічна думка, як система інформаційного зв'язку влади і громадськості. Соціальні зміни як намагання ввести у суспільство новий тип поведінки за допомогою інформації.

Негативні соціальні тенденції, створені засобами масової інформації: зниження рівня моральних і духовних потреб молоді, створення кумирів, негативних ідеалів, героїв. Дезорієнтація особистості: крайній негативізм як підґрунтя фобій, надлишковий оптимізм як підґрунтя розпачу. Патологічна залежність від медіажанрів, що пропагують культ насилля, незаконного збагачення. Сучасне мистецтво і субкультура молоді з позитивом до наркотиків, алкоголю.

Реклама та бренд як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу. Так звана «решітка мотивів» Л. Ческіна, Е. Ліхтера, Дж. Вайкері Емоційні мотиви рекламного впливу на особистість реципієнта. Комерційна, політична, соціальна реклама. «Контррекламні» зображення. Реклама для дитячої аудиторії. Прихована реклама. Продукт-плейсмент. Рубрична реклама. Модульна реклама. Психологічний захист від непотрібної візуальної інформації.

Тема 14. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Дослідження медіатекстів різних видів медіа.

Утвердження в демократичних суспільствах принципів законності, прозорості, доступності, врахування культурної, ідеологічної, політичної багатоманітності, визнання міжнародних норм та стандартів у інформаційно-комунікаційній діяльності. Технологій підсвідомого впливу на аудиторію: метод створення рейтингів; метод контекстної або опосередкованої комунікації, метод історичних аналогій, новини нашіптуванням; проведення зондажу суспільної думки, метод семантичного маніпулювання, нейролінгвістичне програмування тощо.

Основні методологічні підходи до аналізу медіатекстів. Ідеологічний аналіз. Аналіз репрезентації. Декодування медіатекстів. Аналіз стереотипів. Наративний (сюжетний) аналіз. Жанровий аналіз. Іконографічний аналіз. Семіотичний аналіз. Контекстуальний аналіз. Аналіз медіа в контексті ринку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Медіакультура в контексті міждисциплінарних досліджень: монографія / за загал. наук. ред. В.В. Березенко, М.А. Лепського, О.О. Семенець; відп. ред. К. Г. Сірінюк-Долгарьова. Запоріжжя: Кераміст, 2017. 309 с.
2. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки» денної та заочної форм навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 65 с.
3. Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі. URL: <http://www.academia.edu>
4. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту: монографія. Київ: Слово, 2017. 391 с.
5. Sypchenko Olha, Woiko Iryna Formation of communicative competence of masters of education, pedagogical sciences by means of media educational technologies. Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform. Editors: Sławomir Śliwa, Olga Tsybulko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. P. 254-264.

Допоміжна

1. Головченко Г. Медіаосвіта: нові напрями досліджень. Рідна школа. 2019. № 3–4. С. 42–47
2. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с. URL: <https://cutt.ly/oluuTZz>
3. Сипченко О. Використання медіаосвітніх технологій в освітньому середовищі закладу вищої педагогічної освіти. Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Слов'янськ, 26–27 вересня 2019 / відповід. ред. О. Хващевська. Слов'янськ : Мінідрукарня «Папірус». 248-251
4. Сипченко О., Кизь Н. Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх викладачів. Гуманізація навчально-виховного процесу: зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ» 2019. № 6 (98). С. 110–121.
5. Сипченко О., Набока О., Чугаєва Л. Упровадження медіаосвіти у процес професійної підготовки андрагогів. Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ» 2019. № 4 (96). С. 165–179.
6. Сипченко О., Пащенко В. Медіаграмотність як складова професійної компетентності викладача вищої школи. Медіаосвіта як інструмент розвитку громадянського суспільства в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 29 листопада 2019 р., ДонДУУ). Маріуполь: ДонДУУ. 28–31
7. Сипченко О. Упровадження медіаосвіти в заклади вищої педагогічної

освіти України. Теорія та практика сучасної науки та освіти: матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 листопада 2019 р., м. Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю. Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік». 52-53

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» від 23.04.2021 № 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAAt>
2. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 07.06.2020 № 74/98-ВР. URL: <https://cutt.ly/club60U>
3. Закон України «Про інформацію» від 16.07.2020 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
4. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації». URL: <https://cutt.ly/OlunI95>
5. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://cutt.ly/alunGBY>
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) URL: <https://cutt.ly/1gww347>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» є процес розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» є забезпечення загальної теоретичної і практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з питань історії розвитку теорії та практики освіти дорослих у контексті безперервного становлення особистості, яка слугуватиме основою для практичної роботи педагога-андрагога, що пов'язана з викладацькою діяльністю, розв'язанням комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки» є опанування концептуальними та методологічними знаннями в галузі навчання дорослих у системі безперервної освіти, психологічного й технологічного забезпечення освітнього процесу; озброєння майбутніх педагогів-андрагогів технологіями педагогічної практики освіти дорослих різних країн у різні часи, спрямування на виявлення та оцінювання тенденцій їх розвитку з метою розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, забезпечення запланованого рівня особистісного та професійного розвитку здобувачів вищої освіти; формування вміння творчо застосовувати в практичній діяльності прогресивні андрагогічні наукові ідеї, педагогічні інновації, практичний досвід навчання дорослих; формування власного стилю педагогічної діяльності, вміння визначати переваги та доцільність вибору тих чи тих наукових поглядів щодо теоретичних основ педагогіки дорослих у процесі професійної діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Становлення та розвиток андрагогіки як теорії і практики освіти дорослих.

Мета і завдання курсу «Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки». Історія андрагогіки як окремий вид гуманітарного знання. Підходи до визначення поняття «андрагогіка». Передумови виникнення андрагогіки, особливості освіти дорослих. Головні етапи становлення та розвитку андрагогіки в Україні.

Тема 2. Проблеми навчання дорослих у концепції позашкільної освіти.

Питання навчання дорослих у теорії позашкільної освіти. Організаційно-педагогічні засади функціонування закладів навчання дорослих у системі позашкільної освіти. Розробка теоретичних основ змісту освіти дорослих. Дидактичні особливості організації навчання дорослих. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для дорослого населення.

Тема 3. Еволюція змісту і форм підготовки кадрів для освіти дорослих.

Кадрове забезпечення освіти дорослих. Підготовка фахівців для освіти дорослих. Формування педагогічних кадрів для освіти дорослих.

Тема 4. Формування наукових основ навчання дорослих у системі ліквідації неписьменності й політосвіти (перша половина ХХ століття).

Еволюція понятійно-термінологічної бази теорії навчання дорослих. Розвиток системи навчальних закладів для дорослих. Обґрунтування теорії змісту освіти дорослих. Пошуки шляхів удосконалення навчального процесу в освітніх закладах для дорослих. Навчально-методичне забезпечення дорослих.

Тема 5. Розвиток теорії і практики освіти працюючої молоді та дорослих (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.).

Система навчальних закладів для дорослих. Зміст, методи й форми навчання у школах дорослих. Розробка теоретичних основ педагогіки дорослих. Проблема адаптації дорослої людини до умов життя в пострадянському суспільстві. Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні на початку ХХІ ст. Перспективні напрями розвитку освіти дорослих в Україні.

Тема 6. Досвід організації освіти дорослих у зарубіжних країнах.

Огляд систем освіти дорослих у вибраних зарубіжних країнах. Світовий досвід та європейські тенденції законодавчого врегулювання освіти дорослих як складової освіти впродовж життя.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід. Київ: ТОВ «ДКС-Центр», 2017. 147 с.
2. Марчук А.В. Андрагогіка: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
3. Освіта дорослих у перспективі змін: інновації, технології, прогнози: колективна монографія / За ред. А.Василюк, А.Стоговського. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 248 с.
4. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О.О.Євенок, 2018. 452 с.
5. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія / керізн. авт. кол. Н.В.Гузій; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 516 с.
6. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П.Вовк, Г.І.Сотська, Н.О.Філіпчук, Ю.В.Грищенко, С.О.Соломаха, Л.Ю.Султанова, Н.С.Гомеля. Київ: Талком, 2019. 320 с.

Допоміжна

1. Боярська-Хоменко А.В. Освіта дорослих в країнах Центральної та Східної Європи: ретроспективний аналіз: монографія. Харків: ХНПУ, Мітра, 2019. 376 с.
2. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи: збірник наукових статей / кол. авторів; за ред.

Кременя В.Г., Ничкало Н.Г.; укл. Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б. Київ: Знання України, 2018. 616 с.

3. Неперервна педагогічна освіта ХХІ століття:зб. матеріалів XVII Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П.Рудницької / наук.ред.: Г.І.Сотська, М.П.Вовк. – К.: Талком, 2020. Вип. 3 (15). 282 с.

4. Якою має бути політика навчання дорослих в Україні? Аналітичний звіт / Р.Колишко, О.Лазоренко. Київ: Проект «Громадянська синергія», 2018. 52 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL:<http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

2. Он-лайн платформа неформальної освіти. URL: <https://learnlifelong.net/platform>

3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyirozvitkupedagogichnoyi-osviti>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Професійний імідж педагога-андрагога»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж педагога-андрагога» є сутність понять, функції та основні принципи побудови іміджу; технології, прийоми, методи та інструменти створення професійного іміджу особистості педагога-андрагога в системі сучасної вищої освіти..

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж педагога-андрагога» є формування іміджової компетентності у здобувачів як майбутніх андрагогів; оволодіння системою наукових понять педагогічної іміджології, андрагогіки; набуття практичних навичок ефективного іміджування в системі освіти дорослих; оволодіння технологією формування позитивного професійного іміджу педагога-андрагога.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж педагога-андрагога» є формування навичок свідомого використання іміджевих характеристик у різних сферах життєдіяльності; надання базових вмінь побудови професійного іміджу; навчання техніці побудови й управління іміджем; надання уявлення щодо чинників навчального процесу дорослих; спонукання учасників навчання до вироблення складових професійного іміджу; підвищення рівня професійної компетентності у сфері сучасних досягнень педагогіки, вікової психології, педагогічної акмеології, іміджології; визначення оптимальних засобів та напрямків професійного зростання, кар'єри, іміджу сучасного педагога; характеризування видів, типів та функцій іміджу; формування уявлення про сутність інструментальних засобів та специфіку їх використання у педагогічній іміджології; навчання ефективного використанню мистецтва ділового мовлення у побудові іміджу педагога-андрагога; окреслення шляхів побудови привабливого іміджу педагога-андрагога та педагогічного колективу навчального закладу; навчання розробленню інтегративної технології формування іміджу педагога-андрагога; удосконалення вміння та навичок ефективною самопрезентації та креативності майбутнього фахівця в галузі освіти дорослих; обґрунтування створення привабливого іміджу, побудови моделі достойної поведінки в тих чи інших ситуаціях.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Предмет і завданнями вивчення дисципліни «Професійний імідж педагога-андрагога».

Історія становлення та розвитку феномену «імідж» у історичній ретроспективі. Імідж як об'єкт сучасного наукового дослідження вітчизняних і зарубіжних учених. Іміджологія як новий напрям паблік рилейшнз (PR).

Тема 2. Теоретичні основи формування іміджу. Технології іміджування.

Етапи формування іміджу. Проектування іміджу. Технології самопрезентації. Техніки створення яскравого та пізнаваного образу. Техніки формування позитивного ставлення. Техніки піднесення іміджу.

Тема 3. Самосвідомість та Я-концепція особистості майбутніх педагогів-андрагогів.

Структура самосвідомості людини та форми її вияву. Самооцінка як інструмент створення образу Я. Фактори, раціональна, емоційна, емоційно-ціннісна та поведінкові складові Я-концепції. Зміст і характер самооцінки. Формування власного самонастрою на позитивне ставлення до світу та самого себе: пізнати себе, прийняти, полюбити і навчитися допомагати собі. Загальна характеристика зрілого дорослого віку. Особливості Я-концепції у людей зрілого віку.

Тема 4. Педагогічна іміджелогія як галузь знань.

Персональний імідж: теорія і практика. Особливості формування іміджу фахівця в сучасних умовах. Імідж: структура, функції, основні вимоги та характеристики з урахуванням специфіки, умов діяльності та функціональних обов'язків. Особливості сприйняття, стереотипи і очікування в професійному середовищі.

Тема 5. Професійний імідж педагога.

Аналіз іміджевих ресурсів і оцінки свого іміджевого потенціалу. Імідж як цілісний образ, єдність внутрішнього та зовнішнього, змісту та форми. Професійно значущі якості та основні засоби створення іміджу. Роль іміджу в професійній діяльності педагога-андрагога. Техніки самопрезентації в умовах професійної взаємодії. Співвідношення свідомого та несвідомого у сприйнятті іміджу педагога.

Вікові особливості у побудові та сприйнятті іміджу. PR-технології побудови персонального іміджу та ґрунті особистісних ресурсів. Етапи побудови персонального іміджу педагога-андрагога. Становлення індивідуальності педагога як результати розвитку та усвідомлення своїх здібностей та інтересів.

Тема 6. Роль та місце вербальних і невербальних засобів спілкування в формуванні професійного іміджу педагога-андрагога.

Невербальні аспекти професійного спілкування. Особистий простір. Постава та поза. Міміка та жести. Посмішка. Хода. Дотики. Рукостискання. Використання ароматів.

Вимоги що висуваються до зовнішнього вигляду сучасного педагога. Види стилю (діловий, неофіційний, неформальний стиль). Стандарти та норми ділового стилю. Адекватний вибір засобів зовнішньої виразності (одяг, аксесуари, атрибути).

Мовна культура. Специфіка та комунікативні якості мови педагога-андрагога. Голос педагога. Чинники, що впливають на голос: тон, милозвучність, темп, висота, тембр, інтонації. Ознаки мови: правильність, точність, ясність, логічність, чистота, простота, жалість, живість, благозвучність. Мовна майстерність педагога.

Вербальні аспекти ділового спілкування. Використання мовних формул: вітання, подяка, вибачення тощо. Основні техніки професійно-педагогічної бесіди. Стилi ведення бесіди. Неформальна розмова. Роль і місце компліменту, жартів, анекдотів в діловій комунікації.

Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування

Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Спільнота педагогічного спілкування. Контакт у педагогічному діалозі Конфлікт у педагогічній взаємодії. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання. Загальна характеристика переконування. Загальна характеристика навіювання. Взаємозв'язок переконування і навіювання як способів педагогічного впливу. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.

Тема 8. Професійний імідж і діловий етикет сучасного педагога-андрагога

Сучасний діловий етикет: культура, основні принципи та особливості. Діловий етикет. Персональний імідж сучасного педагога в корпоративній культурі освітнього закладу. Педагогічний етикет. Корпоративна культура педагога-андрагога.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Алфімов В.М., Бондаренко В.І, Фатальчук СД. Формування професійного іміджу вчителя трудового навчання і технологій: навч.-метод. посіб. Слов'янськ: Видавець Маторін Б.І., 2019. 199с.
3. Дубасенюк О.А. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія. Житомир. Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с.
4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Коркішко А.В. Педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх магістрів педагогіки вищої школи : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 357 с.
6. Освіта дорослих у перспективі змін: інновації, технології, прогнози: колективна монографія /За ред. А. Василюк, А. Стоговського. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 248 с.
7. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с.
8. Хавкіна Л.М. Іміджелогія: навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 64 с.

Допоміжна

1. Коркішко А.В. Специфіка професійного іміджу майбутнього педагога як предмет наукових досліджень. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць / Гол. Редактор Г.П.Шевченко. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2017. Вип. 1 (76).С.

103-111.

2. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник / М. В. Афанасьєв та ін. / за ред. Афанасьєва. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.

3. Фатальчук С.Д. Якущенко С.В. Позитивний імідж сучасного викладача вищої школи: актуальність та перспективи наукових розвідок / Вісник Черкаського Університету / Серія педагогічні науки Черкаси: ЧНУ ім. Б.Хмельницького 2017. Вип. № 10 С.118-123.

4. Холковська І.Л., Волошина О.В, Губіна С.І. Основи педагогічної майстерності : практикум. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с

5. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб. Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Демчук Т. Напрямки вивчення іміджу викладача вищої школи / Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2013 Вип. № 3 URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>(дата звернення: 17.06.2020).

2. Лещій Н. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців до роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти /Актуальні питання корекційної освіти. 2012. Вип. №3. С. 156-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2012_3_21. (дата звернення: 19.06.2020).

3. Лугова В.М. Формування професійного іміджу викладача в закладах вищої освіти. Адаптивне управління: теорія і практика: електронне наукове фахове видання. Сер. Педагогіка. 2019. Т. 6, № 11. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/issue/view/14>. (дата звернення: 14.06.2020).

4. Межеріцька О. Впровадження іміджології як компонента навчального процесу у вищих закладах освіти]. 2010. Вип. 3. URL: <http://tme.umo.edu.ua/docs/3/10mezhee.pdf>. – Заголовок з екрану. (дата звернення: 19.07.2020).

5. Присяжнюк Т. Сутність, структура та формування іміджу ВНЗ / URL: <http://naub.oa.edu.ua/> (дата звернення: 10.07.2020).

6. Художественный фильм «Плутовство» (по мотивам книги Ларри Бейнхарта) URL: gidonline.in/film/plutovstvo (дата звернення: 20.07.2020).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Акмеологічні технології»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» є доросла людина, розвинена особистість, духовно багата, свідомий громадянин, фахівець вищої кваліфікації, підготовлений до творчої роботи в різних галузях народного господарства, науки, техніки, культури, освіти тощо.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» засвоєння здобувачами системи акмеологічних знань, формування вмінь вирішувати широкий спектр акмеологічних проблем і завдань у професійній діяльності; формування та закріплення в самосвідомості майбутнього викладача необхідності в саморозвитку й самореалізації, що дозволяють спеціальними прийомами та техніками самоактуалізувати особистісне та професійне «Я»; розвиток внутрішнього потенціалу, професіоналізму та творчої майстерності фахівця, який працює в системі «людина – людина», що складають основу його професійного іміджу й життєвого досвіду.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» є усвідомлення предмету акмеології у системі людинознавчих наукових знань; засвоєння сукупності методологічних і теоретичних положень загальної та прикладної акмеології, її понятійнокатегоріального апарату; оволодіння специфікою акмеологічних технологій особистісного та професійного розвитку фахівців; ознайомлення з дослідженнями закономірностей розвитку дорослої людини в характеристиках індивіда, особистості та суб'єкта діяльності й досягнення ним у цьому розвитку найбільш високого або оптимального рівня.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Предмет акмеології, її місце в системі наук.

Мета, об'єкт, предмет, проблемне поле та основні наукові і практичні завдання акмеології. Наукові орієнтації акмеології, її зв'язок з іншими науками. Акмеологія як наука в системі людинознавства. Сучасне місце акмеології в системі наук. Сучасний стан акмеології. Головні цілі і завдання акмеології на сучасному етапі її розвитку. Інтегративний характер та гуманістична спрямованість сучасної акмеології. Акмеологічні закони та закономірності. Категоріально-понятійний апарат акмеології. Акмеологічні умови та фактори розвитку.

Тема 2. Етапи становлення акмеології як науки.

Передумови виникнення акмеології. Етапи становлення акмеології як науки. Поняття акмеології як науки про розвиток зрілих людей. Акме як період активного розвитку та оволодіння повним комплексом соціальних і професійних функцій дорослої людини. Організаційно-методологічний етап створення акмеологічної теорії. Класифікація акмеології.

Філософське обґрунтування предмета акмеології, акме як елемент філософського знання в історії філософії. Історіософський та інтегративний підходи і взаємозв'язок акмеології з культурологією, з філософської антропологією, етноакмеологією. Розвиток акмеології як фундаментальної

науки про вдосконалення людини та досягнення нею конкретних результатів.

Тема 3. Методологічні основи акмеології. Акмеологічні методи, моделі та технології.

Методологічні засади акмеології. Класифікація загальнонаукових та часткових акмеологічних методів. Акмеологічна діагностика як вид комплексного, міждисциплінарного, інтегративного пізнання.

Акмеологічні моделі та їх гносеологічні функції. Теоретичні та методологічні основи розробки акмеологічних моделей. Етапи розробки моделей педагогічних систем. Акмеологічні моделі, що засновані на різних формах системного опису.

Акмеологічні технології. Гуманітарні технології самопізнання, самооцінки та саморозвитку. Акмеологічне діяння як інтегрований та ціленаправлений вплив на особистість або групу.

Тема 4. Наукові напрямки прикладної акмеології.

Основні тенденції розвитку акмеології: інтеграція та диференціація. Об'єкт, предмет та завдання прикладних напрямків акмеологічних досліджень.

Інтегративний характер та завдання військової акмеології. Педагогічна акмеологія як наука про шляхи досягнення професіоналізму в праці педагога. Рівні та етапи професіоналізму діяльності та зрілості особистості педагога. Соціальна акмеологія та проблема професіоналізму соціальних робітників в умовах перехідного періоду. Акмеологія управління. Акмеологічна концепція розвитку професіоналізму керівних кадрів.

Тема 5. Акмеологічна концепція розвитку професіонала. Стадії професійного розвитку.

Акмеологічні критерії та показники особистісного розвитку. Інтегративні показники професіоналізму в діяльності. Акмеологічні показники професіоналізму. Феномен духовного наповнення професії. Рівні, етапи, шаблі професіоналізму.

Співвідношення соціалізації й професіоналізації в сучасній соціокультурній ситуації. Архітектоніка соціуму й сучасні вимоги до суб'єкта праці.

Акмеологічна складова трудової, професійної діяльності. Акмеологічний вплив. Структура акмеологічної компетентності.

Тема 6. Структурні компоненти зрілої особистості.

Дорослість і зрілість: зміст понять. Зрілість як найбільш тривалий період онтогенезу. Хронологічні рамки періоду зрілості.

Зрілість професійна як період професійного життя людини, що характеризується досягненням повного професійного розвитку. Складові професійної зрілості.

Тема 7. Особистісне зростання та його критерії.

Особистість як внутрішня система саморегуляції людини. Рушійні сили що визначають лінію життя людини. Прагнення до зростання - головна рушійна сила життя та розвитку.

Особистісне зростання як складний багатоаспектний процес. Критерії особистісного зростання: інтраперсональні та інтерперсональні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антонов В.М., Голобородько Є.П., Антонова-Рафі Ю.В. Акмепедагогіка, акме-менеджмент освіти та акме-інновації у вихованні: монографія. Харків: вид-во Іванченка І.С., 2018. 368, [1] с.
2. Антонов В.М. Інноваційна акмеологічна педагогіка: кіберакмеологічний аспект управління якістю освіти: монографія. Одеса: КУПРІЄНКО В, 2018. 295 с.
3. Практичні основи акмеологічної компетентності вчителя: Методичний посібник / Автори: Лях Г.М., Барнінець О.В., Вишенська Н.В., Лісюк В.І., Проценко П.І., Рябікіна О.В., Стоїльська Г.І., Фокіна С.А. URL:http://historyteacher.at.ua/load/akmeologichnij_pidkhid/praktichni_osnovi_akmeologichnoji_kompetentnosti_vchitelja/11-1-0-74.
4. Професійна педагогічна освіта в акмеологічному вимірі: рефлексія освітніх трендів і стандартів забезпечення якості: монографія / за ред. Н.І.Мачинської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 178 с.
5. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: монографія / редкол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Я.С. Фруктова. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2017. 912 с
6. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія / керівн. авт. кол. Н.В. Гузій; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2018. 516 с.

Додаткова

1. Антонова О.Є, Гусак В.М., Дубасенюк О.А. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. 328 с.
2. Дерєка Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: автореф дис ... д-ра пед наук: 13 00 04 «Теорія та методика професійної освіти». Київ, 2017. 38 с.
3. Інновації у вищій школі в контексті інтернаціоналізації освіти: колективна монографія. Видання перше. Луцьк: Луцький НТУ, 2019. 234 с.
4. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. Вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
5. Професійна педагогічна освіта в акмеологічному вимірі: рефлексія освітніх трендів і стандартів забезпечення якості: монографія / за ред. Н.І. Мачинської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 178 с.
6. Рибалко Л.С., Черновол-Ткаченко Р.І., Куценко Т.В. Акмеологічні засади професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів: колективна монографія. Харків: Вид. група «Основа», 2017. Вип. 7 (174). 127 с.
7. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: колективна монографія / редкол.: В.О.Огнев'юк, С.О.

Сисоева. Київ: ун-т ім. Б.Гринченка. 2017. 912 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

3. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Тьюторський супровід навчального процесу»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Тьюторський супровід навчального процесу» є технології тьюторської діяльності з супроводу самовизначення та управління особистісними ресурсами магістрантів у освітньому процесі, формування всебічно розвиненої особистості, духовно багатой людини, свідомого громадянина, фахівця вищої кваліфікації, підготовленого до творчої роботи в різних галузях освіти, науки, культури, народного господарства, техніки, тощо.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Тьюторський супровід навчального процесу» є ознайомлення із загальними засадами тьюторської діяльності, технологіями тьюторської дії з супроводу самовизначення й управління особистісними ресурсами; формування загальнокультурних та професійних компетенцій, необхідних для реалізації ефективної роботи та здійснення дослідницької діяльності тьютора в сфері освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Тьюторський супровід навчального процесу» є систематизація та впорядкування знань про традиційні й інноваційні види професійної діяльності тьютора в різних службах освітнього простору, оволодіння навичками використання методів і форм тьюторського супроводу в освітніх закладах, реалізація тьюторських ідей в освітній практичній діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Тьюторський супровід як ресурс оновлення навчального процесу в ході вирішення завдань модернізації системи освіти.

Тьюторський супровід як ресурс оновлення навчального процесу в закладі вищої освіти. Інноваційна організація сфери освіти як запорука успішного розвитку економіки країни. Місце тьютора в навчальному процесі. Тьюторський супровід навчального процесу: концептуальні принципи та засади. Тьюторська позиція в навчальному процесі закладу освіти.

Тема 2. Тьюторський супровід навчального процесу в освітніх системах.

Філософські концепції тьюторства. Обов'язки та завдання тьюторів. Історичні та теоретичні основи тьюторства. Тьюторство в університетах середньовічної Англії. Загальні теоретичні підстави тьюторського супроводу. Тьюторство як педагогічний рух.

Тема 3. Інституціоналізація професії тьютора в світовому та вітчизняному освітньому просторі.

Актуалізація професії тьютора. Професія «тьютор» у класифікаторах професій Великобританії, Польщі, США. Основні функції тьютора. Передумови виникнення тьюторства в Україні. Визначення завдань і обов'язків тьютора.

Тема 4. Тьюторський супровід навчального процесу в закладах загальної середньої освіти.

Функції тьютора в старшій школі. Педагогічне проектування

індивідуальної освітньої програми. Особливості тьюторського супроводу учнів старшої школи. Результати тьюторських практик до кінця школи. Основні завдання тьюторів в умовах закладу загальної середньої освіти. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії обдарованої дитини.

Тема 5. Тьюторський супровід навчального процесу у професійній освіті.

Історичні витоки тьюторського супроводу в професійній освіті. Актуалізація тьюторства в професійній освіті. Професійні характеристики тьютора. Місце тьютора в сучасній професійній освіті. Створення й апробація сценаріїв використання технологій тьюторської діяльності для розвитку професійної освіти.

Тема 6. Тьюторський супровід навчального процесу в ЗВО.

Впровадження тьюторства як запорука успішного розвитку освітньо-наукового середовища ЗВО. Тьюторське забезпечення індивідуалізації навчального процесу ЗВО. Основні функції тьюторського супроводу навчального процесу в ЗВО. Етапи тьюторської дії. Індивідуальний і груповий тьюторіали як форми супроводу студентів ЗВО.

Тема 7. Тьюторський супровід самостійної навчальної діяльності.

Тьютор як повноцінний учасник навчального процесу освітнього закладу. Реалізація тьюторського супроводу як практики самоосвіти. Технологія тьюторського супроводу у профільному навчанні. Цілі, головні завдання та зміст роботи тьютора. Основні етапи тьюторського супроводу навчального процесу. Тьюторський супровід у дистанційній освіті.

Тема 8. Тьюторський супровід навчального процесу в умовах розвитку ІКТ.

Реалізація принципу індивідуалізації освіти в тьюторському супроводі. Навчальні можливості інформаційно-комунікаційних технологій. Використання ІКТ у тьюторському супроводі навчального процесу. Моніторинг і контроль знань та умінь тьюторантів. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у тьюторських практиках.

Тема 9. Тьюторський супровід студентів з особливими потребами.

Тьютори соціального спрямування. Тьютори технічного спрямування. Тьютори-консультанти (консультанти-координатори, консультанти з навчальних дисциплін, консультанти з користування технічними засобами). Тьютори записувачі. Тьютори-сурдоперекладачі. Тьютори-начитувачі. Тьютори супроводжувачі.

Тема 10. Тьюторський супровід навчального процесу в дистанційному навчанні.

Тьюторський супровід дистанційного навчання. Відповідальність і обов'язки тьютора в дистанційному навчанні. Актуальні аспекти тьюторського супроводу у системі дистанційного навчання. Тьюторський супровід основних етапів дистанційного навчання. Шляхи подолання відчуження слухачів дистанційних курсів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ivanytska O. S. Peculiarities of tutoring functioning at the German HEEs in accordance with higher education standards and norms. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2019. 7 (81), Iss. 201, 11–13.
2. Борбіт А.В. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за дистанційною формою навчання : методичний посібник. Біла Церква, 2018. 57 с.
3. Костюк І. Хто такий тьютор?: особливості та перспективи нової професії. *Директор школи*. 2018, № 3-4. С. 11-13.
4. Осадча К. До питання щодо інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2018. Вип. 6 (1). С. 77–88. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/2404/>

Допоміжна

1. Ivanytska O. The necessity of tutoring implementation at higher education of Ukraine in accordance with European standards. *Управління в освіті: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*. 2019. С. 15–16. Львів, Україна: Видавництво «Левада».
2. Haran N., Hlazova V., Sliptsova N. Формування ІКТ-компетентності майбутніх тьюторів у дистанційній освіті. *The influence of lactic acid product on quality indicators of raw meat for the production of sausages. Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference. Turkey 2020*. Pp. 451-454.
3. Акініна Н. Л. Тьюторство: зарубіжний досвід. *Історико-педагогічні студії: науковий часопис*, 2018. Вип. 11 – 12. С. 33–38.
4. Бернадзіковська Л. О. Тьюторинг як метод індивідуалізації в освіті. *Молодий вчений*. 2019. № 5.2 (69.2). С. 95–98. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/5.2/21.pdf>.
5. Бойко А. М. Тьюторство як модель партнерських відносин викладачстудент. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*, 2018. Вип. 1 (7). С. 18-22. (Серія: Педагогіка та психологія). URL: http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=695881
6. Гарань Н. Тьюторський супровід здобувачів з особливими потребами у закладі вищої освіти. *Фізико-математична освіта*. 2020. Випуск 2(20). Ч. 2. С. 76-81
7. Гарань Н., Зінченко Г. Тьюторський супровід освітнього процесу в умовах розвитку ІКТ. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: збірник матеріалів конференції*. Київ, 2020. С. 165-167.
8. Гарань Н., Рябцева І. Розвиток комунікативного лідерства у майбутніх тьюторів в умовах магістратури Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 2020 р. Харків, 2020. С. 158-161.
9. Осадча К. Організація підготовки тьюторів у США. *Педагогічні науки*. Херсон. 2019, №1 (86). С.312–317.

10. Тарадюк, Д. Професійна підготовка тьюторів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі як педагогічна проблема. Нова педагогічна думка. 2018, № 1. С.87–89.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua>
2. Євро Освіта. URL: <http://euroosvita.net>
3. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>
4. Інформаційний портал КІТЕРРА. URL: http://kiterra.kiev.ua/tutor_base/
5. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
7. Освіта в Україні і за кордоном. URL: <http://osvita.ua>
8. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1421144886/1424935774/>
10. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
11. ТАУ (Тьюторська Асоціація України) URL: <https://www.facebook.com/groups/422788101158453/>
12. Training. academy URL: <https://training.academy/uk/post/8-osnovopolagayushchikh-printsipov-tyutoringa>

Вибірковий блок «Тьюторські технології»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Функції та напрями діяльності студентського самоврядування»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система нормативних документів щодо органів студентського самоврядування; історія розвитку та становлення системи студентського самоврядування в Україні у ХХ столітті; загальні принципи, структура, методи, форми та напрями студентського самоврядування у ЗВО.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Функції та напрями діяльності студентського самоврядування» є формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо історії розвитку та становлення системи студентського самоврядування в Україні у ХХ столітті, актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти; теоретичних і практичних аспектів студентського самоврядування закордоном; особливостей формування студентського самоврядування в умовах реформування вищої освіти України; сучасної теорії та практики організації студентського самоврядування в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Функції та напрями діяльності студентського самоврядування» є надання інформації про розвиток і становлення системи студентського самоврядування в Україні; ознайомлення з загальними принципами, структурою, методами та формами діяльності студентського самоврядування; озброєння системою нормативних документів щодо студентського самоврядування у ЗВО України (функцій, права, обов'язки тощо); організація студентського самоврядування у ЗВО; формування лідерських якостей студентів ЗВО у процесі діяльності органів студентського самоврядування.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Наукові засади управління закладом вищої освіти. Завдання, напрями діяльності і структура ЗВО. Принципи управління закладом вищої освіти. Структура управління закладом вищої освіти. Органи громадського самоврядування у закладах вищої освіти. Студентське самоврядування.

Тема 2. Розвиток студентського самоврядування у закладах вищої освіти України (1917-1990 рр.). Розвиток студентського самоврядування з 1917 р. до 1919 р. Студентське самоврядування у радянський період (1920-1990 рр.). Тенденції, суперечності та закономірності студентського самоврядування у 1980-1990 рр.

Тема 3. Студентського самоврядування в умовах реформування вищої освіти України. Демократизація студентського життя в Українській незалежній державі (1991-2010 рр.). Особливості діяльності студентського самоврядування в українській незалежній державі (2011-2017 рр.). Досвід роботи студентського самоврядування у рамках проекту „IMPRESS” „Підвищення ефективності студентських служб”. Іноземний досвіду функціонування студентського самоврядування: студентського самоврядування

у Великобританії; студентське самоврядування у Німеччині; система студентського самоврядування у США; система студентського самоврядування у Канаді; система студентського самоврядування у Франції; система студентського самоврядування у Польщі; система студентського самоврядування у Росії.

Тема 4. Загальні принципи, структура, методи та форми діяльності студентського самоврядування. Загальні принципи студентського самоврядування. Структура діяльності студентського самоврядування. Загальні методи діяльності студентського самоврядування. Форми діяльності студентського самоврядування. Підготовки студентів до опанування основними лідерськими знаннями. Напрямів діяльності студентського самоврядування. Етапи розвитку студентського самоврядування.

Тема 5. Формування лідерських якостей студентів закладів вищої освіти у процесі діяльності органів студентського самоврядування. Сутність і структура лідерських якостей студентів ЗВО. Основні теорії і концепції лідерства. Типології лідерських якостей. Роль студентського самоврядування в процесі формування лідерських якостей студентів ЗВО.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гаргун С.С. Правовий статус органів студентського самоврядування закладів вищої освіти як юридичних осіб. Київ, 2020. 36 с.
2. Гаргун С.С. Проблеми сприйняття діяльності студентського самоврядування в закладах вищої освіти. Право, юридична наука та освіта: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., 29 квітня 2019 р. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. С. 159–161.
3. Йохансен Б. Нові навички лідера. Київ: Network TwentyOne Ukraine, 2018, 160 с.
4. Літашов О. Студентське самоврядування та його значення для внутрішньої автономії ЗВО. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. Ізмаїл, 2018. Вип. 39. С. 59–63.
5. Мороз В.П. Формування лідерських якостей студентів закладів вищої освіти в процесі діяльності органів студентського самоврядування: навч.-метод. посіб. для студ. закл. вищ. осв. Старобільськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2019. 263 с.
6. Трибулькевич К.Г. Досвід студентського самоврядування зарубіжних країн у вітчизняній практиці роботи закладів вищої освіти. Соціальногуманітарний вісник. 2018. Вип. 18–19. С. 49–54.

Додаткова

1. Войчун О.В. Формування громадянської активності студентів університету засобами студентського самоврядування: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2020. 25 с.
2. Гаргун С.С. Колізії в правовому регулюванні статусу органів студентського самоврядування закладів вищої освіти. Підприємство, господарство і право: науково-практичний юридичний журнал. 2019. Вип. № 4.

C. 15–19. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/4/4.pdf>

3. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.): навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2017. 375 с.

4. Особливості організації студентського самоврядування за кордоном. Учбові матеріали для студентів і школярів України. URL: <http://um.co.ua/12/12-9/12-99184.html>

5. Семеген М. Як працює студентське самоврядування у США. Студвей. URL: <http://studway.com.ua/stud-samovryaduvannia-ssha/>

6. Ступак О. Ю. Теорія і практика формування соціальної активності молоді в інститутах громадянського суспільства: монографія. Слов'янськ: Видавництво Б.І.Моторіна, 2020. 311 с.

7. Трибулькевич К.Г. Становлення студентського самоврядування у 1956–1963 рр. Історико – педагогічні студії: наук. часоп. Київ: Вид – во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2016. Вип. 9 – 10. С. 143 – 149.

8. Трибулькевич К.Г. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917-2010 рр.): монографія. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2016. 454 с.

9. Трибулькевич К.Г. Студентське самоврядування: реалії розвитку. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. праць. Київ: 2018. Вип. 61. С. 298–302.

10. Хламова В.В. Роль студентського самоврядування в Україні. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2172/1/strelcov_pravko_55-57%2B.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Додаток до рішення колегії МОН від «25» червня 2009 р. протокол № 7/2-4. Про затвердження Концепції національного виховання студентської молоді. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr2_4290-09#Text

2. Особливості організації студентського самоврядування за кордоном. Студопедія. URL: <http://studopedia.org/12-99184.html>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1074 «Про затвердження Положення про державний вищий навчальний заклад» (зі змінами). Верховна рада України 1994-2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-96-п#Text>

4. Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти». Болонья, 19 червня 1999 року. Документ 994_525. Верховна Рада України 1994-2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.11.2007 р. № 1010 Про затвердження Примірного положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1010290-07#Text>

6. Лист Міністерства освіти і науки, молоді і спорту від 08.12.11 року №1/9-870 «Про обговорення проекту Концепції розвитку студентського самоврядування в Україні». Osvita.ua. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/25710/

7. Лист Міністерства освіти і науки України від 08.09.2015 № 1/9-427 «Щодо діяльності органів студентського самоврядування» URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_427729-15#Text

8. Лист МОН України від 26.01.2016 № 1/9-44 «Щодо тренінгів для органів студентського самоврядування 6-7 лютого 2016 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/49653/

9. Лист МОН України від 12.02.2016 № 1/9-74 «Щодо тренінгів для органів студентського самоврядування 20–21 лютого 2016 року». URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/50140/

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Професійні компетентності педагога-тьютора»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технології формування професійної компетентності педагога-тьютора.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійні компетентності педагога-тьютора» є формування системи теоретичних знань та практичних умінь щодо професійної діяльності педагога-тьютора, розвиток професійної компетентності фахівця.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійні компетентності педагога-тьютора» є набуття знань у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; умінь критично осмислювати проблеми у навчанні та професійній тьюторській діяльності; здатності супроводжувати формування та реалізацію індивідуальної освітньої програми, організовувати освітнє середовище для формування та реалізації індивідуальної освітньої програми, забезпечувати методичний спривід формування та реалізації індивідуальної освітньої програми, здійснювати наукове дослідження тьюторства.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Концептуальні підходи до професійної підготовки викладача-тьютора.

Структура професійної компетентності викладача-тьютора. Тьюторська діяльність як новий простір педагогічної діяльності. Концепція та принципи професійної підготовки викладача-тьютора. Моделі професійної підготовки викладача-тьютора. Професійна підготовка викладачів до тьюторської діяльності. Формування змісту професійної підготовки викладача-тьютора. Дидактика професійної підготовки викладача-тьютора

Тема 2. Інформаційно-освітнє середовище професійної підготовки фахівців до тьюторської діяльності.

Організаційні форми професійної підготовки викладача-тьютора. Тьюторіал як форма тьюторської діяльності. Організаційно-методичні засади професійної підготовки викладачів до тьюторської діяльності. Технології, методи та інструменти тьюторського супроводу. Засоби професійної підготовки викладача-тьютора. Технології дистанційної освіти у структурі професійної діяльності викладача-тьютора. Сервіси Інтернет для дистанційного навчання. Ігрові методи в роботі тьютора.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ветров С. Поняття та алгоритм тьюторської діяльності. Інформаційний збірник для директора школи та завідувача дитячого садка. 2017. Вип. 23–24 (69). С. 35–47.

2. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Професійні компетентності педагога-тьютора» для здобувачів другого (магістерського)

рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної та заочної форм навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О.М. Сипченко, Н.С. Гарань. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 71 с.

3. Осадча К. П. До питання щодо інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*: електронний журнал. 2018. Том. 6. Вип. 1. С. 77–88.

4. Осадча К. П. Змістова компонента процесу професійної підготовки майбутніх учителів до тьюторської діяльності. Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13–14 жовтня 2017 р. С.28–31.

5. Сипченко О., Черкашина Л., Гарань Н. Формування загальних компетентностей майбутніх викладачів засобами інноваційних технологій в освітньому середовищі ЗВО. Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: монографія за заг.ред. Л.Г.Гаврілової. Hameln, Germany: InterGING. 2019. С. 180–195.

Допоміжна

1. Осадча К. П. Інформаційно-комунікаційні технології картування у тьюторській діяльності. Інформаційні технології в освіті та науці: збірник наукових праць. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2018. Вип.10. С. 201–206.

2. Осадча К. П. Концептуальні засади підготовки майбутніх учителів до тьюторської діяльності. Вісник Кременчуцького Національного університету імені Михайла Остроградського. 2019. Вип. 3(116). С. 25–33.

3. Осадча К. П. Міждисциплінарний контекст формування тьюторської компетентності у професійній підготовці майбутніх учителів. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2017. 27. С. 56–60.

4. Сипченко О., Кизь Н. Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх викладачів. Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ» 2019. 6 (98). 110–121.

5. Сипченко О.М. Цифровізація вищої освіти як важлива вимога часу. Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 26-27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. С. 276-281

6. Технології професійного розвитку педагогів : методичний поради́ник / упор.: Сорочан Т.М., Скрипник М.І.; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». К., 2017. 231 с.

7. Sypchenko O., Haran N., Boiko I. Media educational technologies as an effective means for forming the communicative competence of future tutors. The VI the International scientific and practical conference «About the problems of science and practice, tasks and ways to solve them» (2020). Milan, Italy. 2020. P. 270-273.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» від 23.04.2021 № 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAt>
2. Наказ «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» від 12.01.2016 р. № 8 URL: <https://cutt.ly/HljPr2Q>
3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. Київ, 2020. URL: <https://cutt.ly/RQ7kLed>
4. Комарницька З.А. Актуальність діяльності тьютора в умовах інформатизації вищої професійної освіти. URL: <https://cutt.ly/JljCCer>
5. Порівняльна характеристика моделей викладача та тьютора. URL: <https://cutt.ly/jljCKjD>
6. Тьюторські компетенції, або Чому не кожний вчитель може стати тьютором. URL: <https://cutt.ly/fljCDIX>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Професійний імідж педагога-тьютора»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність понять, функції та основні принципи побудови іміджу; технології, прийоми, методи та інструменти створення професійного іміджу особистості педагога-тьютора в системі сучасної освіти: школи, закладу вищої освіти, інклюзивного навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж педагога-тьютора» є формування іміджевої компетентності у студентів як майбутніх тьюторів; оволодіння системою наукових понять педагогічної іміджелогії, андрагогіки, набуття практичних навичок ефективного іміджування в системі освіти, оволодіння технологією формування позитивного професійного іміджу педагога-тьютора.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійний імідж педагога-тьютора» є сформувати навички свідомого використання іміджевих характеристик у різних сферах життєдіяльності; надати базові вміння побудови професійного іміджу; навчити технікам побудови й управління іміджем; спонукати учасників навчання до вироблення складових професійного іміджу; підвищити професійну компетентність у сфері сучасних досягнень педагогіки, вікової психології, педагогічної акмеології, іміджелогії; визначити оптимальні засоби та напрямки професійного зростання, кар'єри, іміджу сучасного педагога; схарактеризувати види, типи та функції іміджу; сформувати уявлення про сутність інструментальних засобів та специфіку їх використання у педагогічній іміджелогії; навчити ефективно використовувати мистецтво ділового мовлення у побудові іміджу педагога-тьютора; окреслити шляхи побудови привабливого іміджу педагога-тьютора та педагогічного колективу навчального закладу; навчити розробляти інтегративну технологію формування іміджу педагога-тьютора; удосконалити вміння та навички ефективної самопрезентації та креативності майбутнього фахівця в галузі освіти.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Предмет і завданнями вивчення дисципліни «Професійний імідж педагога-тьютора».

Історія становлення та розвитку феномену «імідж» у історичній ретроспективі. Імідж як об'єкт сучасного наукового дослідження вітчизняних і зарубіжних учених. Іміджелогія як новий напрям публік рилейшнз (PR).

Тема 2. Теоретичні основи формування іміджу. Технології іміджування.

Етапи формування іміджу. Проектування іміджу. Технології самопрезентації. Техніки створення яскравого та пізнаваного образу. Техніки формування позитивного ставлення. Техніки піднесення іміджу.

Тема 3. Самосвідомість та Я-концепція особистості майбутніх педагогів-тьюторів.

Структура самосвідомості людини та форми її вияву. Самооцінка як інструмент створення образу Я. Фактори, раціональна, емоційна, емоційно-ціннісна та поведінкові складові Я-концепції. Зміст і характер самооцінки.

Формування власного самонастрою на позитивне ставлення до світу та самого себе: пізнати себе, прийняти, полюбити і навчитися допомагати собі. Загальна характеристика вікових груп (учень – абітурієнт - студент).

Тема 4. Педагогічна іміджологія як галузь знань.

Персональний імідж: теорія і практика. Особливості формування іміджу фахівця в сучасних умовах. Імідж: структура, функції, основні вимоги та характеристики з урахуванням специфіки, умов діяльності та функціональних обов'язків. Особливості сприйняття, стереотипи і очікування в професійному середовищі.

Тема 5. Професійний імідж педагога.

Аналіз іміджевих ресурсів і оцінки свого іміджевого потенціалу. Імідж як цілісний образ, єдність внутрішнього та зовнішнього, змісту та форми. Професійно значущі якості та основні засоби створення іміджу. Роль іміджу в професійній діяльності педагога-тьютора. Техніки самопрезентації в умовах професійної взаємодії. Співвідношення свідомого та несвідомого у сприйнятті іміджу педагога.

Вікові особливості у побудові та сприйнятті іміджу. PR-технології побудови персонального іміджу та ґрунті особистісних ресурсів. Етапи побудови персонального іміджу педагога-тьютора. Становлення індивідуальності педагога як результату розвитку та усвідомлення своїх здібностей та інтересів.

Тема 6. Роль та місце вербальних і невербальних засобів спілкування в формуванні професійного іміджу педагога-тьютора.

Невербальні аспекти професійного спілкування. Особистий простір.. Міміка та жести. Постава та поз. Хода. Рукостискання. Використання ароматів.

Вимоги що висуваються до зовнішнього вигляду сучасного педагога. Види стилю (діловий, неофіційний, неформальний стиль). Стандарти та норми ділового стилю. Адекватний вибір засобів зовнішньої виразності (одяг, аксесуари, атрибути).

Мовна культура. Специфіка та комунікативні якості мови педагога-тьютора. Голос педагога. Чинники, що впливають на голос: тон, милозвучність, темп, висота, тембр, інтонації. Ознаки мови: правильність, точність, ясність, логічність, чистота, простота, жалість, живість, благозвучність. Мовна майстерність педагога.

Вербальні аспекти ділового спілкування. Використання мовних формул: вітання, подяка, вибачення тощо. Основні техніки професійно-педагогічної бесіди. Стили ведення бесіди. Неформальна розмова. Роль і місце компліменту, жартів, анекдотів в діловій комунікації.

Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування.

Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Стель педагогічного спілкування. Контакт у педагогічному діалозі. Конфлікт у педагогічній взаємодії. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання. Загальна характеристика переконування. Загальна характеристика навіювання.

Взаємозв'язок переконування і навіювання як способів педагогічного впливу. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.

Тема 8. Професійний імідж і діловий етикет сучасного педагога-тьютора.

Сучасний діловий етикет: культура, основні принципи та особливості. Діловий етикет. Персональний імідж сучасного педагога в корпоративній культурі освітнього закладу. Педагогічний етикет. Корпоративна культура педагога-тьютора.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Алфімов В.М., Бондаренко В.І, Фатальчук СД. Формування професійного іміджу вчителя трудового навчання і технологій: навч.- метод. посіб. Слов'янськ: Видавець Маторін Б.І., 2019. – 199с.
3. Дубасенюк О.А. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія. Житомир. Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с.
4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Коркішко А.В. Педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх магістрів педагогіки вищої школи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 357 с.
6. Нежинська О. О., Тименко В.М. Основи коучингу: навч. посібн. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
7. Хавкіна Л.М. Іміджелогія: навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 64 с.

Допоміжна

1. Жовтоніжко І. М., Бабакішієва Є. Н. Деякі відмінності використання тьюторської діяльності в системі дистанційної освіти. Педагогіка: традиції та інновації. 2017. С. 159–163.
2. Коркішко А.В. Специфіка професійного іміджу майбутнього педагога як предмет наукових досліджень. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць / Гол. редактор Г.П.Шевченко. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2017. Вип. 1 (76).С. 103-111.
3. Осадча К. Огляд зарубіжного досвіду формування тьюторської компетентності. Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці: матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Київ, 2017. С. 188–191.
4. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч.- метод. посібн. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

5. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник / М. В. Афанасьєв та ін. / за ред. Афанасьєва. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.

6. Фатальчук С.Д., Якущенко С.В. Позитивний імідж сучасного викладача вищої школи: актуальність та перспективи наукових розвідок / Вісник Черкаського Університету / Серія педагогічні науки Черкаси: ЧНУ ім. Б.Хмельницького 2017. Вип. № 10 С.118-123.

7. Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. Основи педагогічної майстерності: практикум. Вінниця: «Твори», 2019. 240 с

8. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб. Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Демчук Т. Напрямки вивчення іміджу викладача вищої школи / Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2013, Вип. № 3 URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/> (дата звернення: 17.06.2020).

2. Лещій Н. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців до роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти / Актуальні питання корекційної освіти. 2012. Вип. №3. С. 156-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2012_3_21 (дата звернення: 19.06.2020).

3. Лугова В.М. Формування професійного іміджу викладача в закладах вищої освіти. Адаптивне управління: теорія і практика: електронне наукове фахове видання. Сер. Педагогіка. 2019. Т. 6, № 11. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/issue/view/14>. (дата звернення: 14.06.2020).

4. Межеріцька О. Впровадження іміджології як компонента навчального процесу у вищих закладах освіти]. 2010. Вип. 3. URL: <http://tme.umo.edu.ua/docs/3/10mezhee.pdf>. – Заголовок з екрану. (дата звернення: 19.07.2020).

5. Підготовка тьюторів з питань використання полімедійних технологій в освітній діяльності педагогічних працівників URL: <http://www.airo.com.ua/vikoristannya-polimediynih-tehnologiy-vpraktichniy-diyalnosti>. (дата звернення: 17.06.2020).

6. Присяжнюк Т. Сутність, структура та формування іміджу ВНЗ / URL: <http://naub.oa.edu.ua/> (дата звернення: 10.07.2020).

7. Художественный фильм «Плутовство» (по мотивам книги Ларри Бейнхарта) URL: gidonline.in/film/plutovstvo (дата звернення: 20.07.2020).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Тьюторський супровід освітньої діяльності»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технології тьюторської діяльності з супроводу самовизначення та управління особистісними ресурсами здобувачів у освітньому процесі, формування всебічно розвиненої особистості, духовно багатой людини, свідомого громадянина, фахівця вищої кваліфікації, підготовленого до творчої роботи в різних галузях освіти, науки, культури, народного господарства, техніки, тощо.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Тьюторський супровід освітньої діяльності» є ознайомлення із загальними засадами тьюторської діяльності, технологіями тьюторської дії з супроводу самовизначення й управління особистісними ресурсами; формування загальнокультурних та професійних компетенцій, необхідних для реалізації ефективної роботи та здійснення дослідницької діяльності тьютора в сфері освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Тьюторський супровід освітньої діяльності» є оволодіння навичками використання методів і форм тьюторського супроводу в освітніх закладах, реалізації тьюторських ідей в освітній практичній діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Тьюторський супровід як ресурс оновлення освітнього процесу ЗВО в ході вирішення завдань модернізації вищої освіти. Тьюторство у контексті модернізації системи освіти України.

Тема 2. Тьюторство в освітніх системах.

Інноваційні освітні ресурси у тьюторському супроводі. Інституціоналізація професії тьютора в українському освітньому просторі. Класифікація форм і методів тьюторського супроводу. Технологія тьюторського супроводу.

Тема 3. Специфіка тьюторського супроводу в умовах закладу загальної середньої освіти.

Тьюторський супровід у закладі загальної середньої освіти.

Тема 4. Тьюторський супровід у професійній освіті.

Проектування освітніх програм в умовах тьюторського супроводу. Контекст й умови впровадження тьюторського супроводу в освітніх закладах.

Тема 5. Тьюторський супровід у закладах вищої освіти.

Тьюторський супровід студентів у позааудиторній діяльності. Тьюторство як ресурс адаптації іноземних студентів.

Тема 6. Тьюторський супровід як технологія організації та проведення самостійної освітньої діяльності. Тьюторський супровід освітньої діяльності в умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Індивідуальний тьюторський супровід студентів з особливими потребами.

Тьюторський супровід у інклюзивній освіті.

Тема 7. Тьюторський супровід у системі дистанційного навчання. Індивідуальна траєкторія тьюторського супроводу освітнього процесу

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ivanytska O. S. Peculiarities of tutoring functioning at the German HEEs in accordance with higher education standards and norms. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2019. 7 (81), Iss. 201, 11–13.
2. Борбіт А.В. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за дистанційною формою навчання : метод. посібник. Біла Церква, 2018. 57 с.
3. Костюк І. Хто такий тьютор?: особливості та перспективи нової професії. *Директор школи*. 2018, № 3-4. С. 11-13.
4. Осадча К. До питання щодо інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2018. Вип. 6 (1). С. 77–88. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/2404/>

Допоміжна

1. Ivanytska, O. The necessity of tutoring implementation at higher education of Ukraine in accordance with European standards. *Управління в освіті: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*. Львів, Україна: Видавництво «Левада». 2019. С. 15–16.
2. Haran N., Hlazova V., Sliptsova N. Формування ІКТ-компетентності майбутніх тьюторів у дистанційній освіті. The influence of lactic acid product on quality indicators of raw meat for the production of sausages. *Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference*. Turkey. 2020. Pp. 451-454.
3. Акініна Н.Л. Тьюторство: зарубіжний досвід. *Історико-педагогічні студії: науковий часопис*, 2018. Вип. 11 – 12. С. 33–38.
4. Бернадзіковська Л. О. Тьюторинг як метод індивідуалізації в освіті. *Молодий вчений*. 2019. № 5.2 (69.2). С. 95–98. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/5.2/21.pdf>.
5. Бойко А. М. Тьюторство як модель партнерських відносин викладачстудент. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*, 2018. Вип. 1 (7). С. 18-22. (Серія: Педагогіка та психологія). URL: http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=695881
6. Гарань Н. Тьюторський супровід студентів з особливими потребами у закладі вищої освіти. *Фізико-математична освіта*. 2020. Випуск 2(20). Ч. 2. С. 76-81
7. Гарань Н., Зінченко Г. Тьюторський супровід освітнього процесу в умовах розвитку ІКТ. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: зб. матер. конференції*. Київ, 2020. С. 165-167.
8. Гарань Н., Рябцева І. Розвиток комунікативного лідерства у майбутніх тьюторів в умовах магістратури Україна і світ: гуманітарнотехнічна еліта та соціальний прогрес: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 2020 р. Харків, 2020. С. 158-161.
9. Осадча К. Організація підготовки тьюторів у США. *Педагогічні науки*. Херсон. 2019, №1 (86). С.312–317.
10. Тарадюк, Д. Професійна підготовка тьюторів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі як педагогічна проблема. *Нова*

педагогічна думка. 2018, № 18.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua>
2. Євро Освіта. URL: <http://euroosvita.net>
3. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>
4. Інформаційний портал КІТЕРРА. URL: http://kiterra.kiev.ua/tutor_base/
5. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
7. Освіта в Україні і за кордоном. URL: <http://osvita.ua>
8. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1421144886/1424935774/>
10. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
11. ТАУ (Тьюторська Асоціація України) URL: <https://www.facebook.com/groups/422788101158453/>
12. Training. academy URL: <https://training.academy/uk/post/8-osnovopolagayushchikh-printsipov-tyutoringa>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Історія розвитку теорії та практики тьюторства»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія виникнення та розвитку тьюторства в провідних країнах світу; основні функції тьютора у міжнародних освітніх програмах; передумови виникнення та основні етапи становлення тьюторства в Україні.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку теорії та практики тьюторства» є ознайомлення здобувачів з історією розвитку теорії та практики тьюторства, актуалізація історичного досвіду тьюторингу в сучасних умовах як ресурсу модернізації системи освіти України; теоретичними та практичними аспектами тьюторського супроводу в освітніх закладах провідних країн світу; особливостями тьюторського супроводу як фактору забезпечення якості освіти в умовах реалізації Болонських реформ; поглиблення знань із сучасної теорії та практики організації тьюторського супроводу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія розвитку теорії та практики тьюторства» є формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків викладача вищої школи, тьютора; ознайомлення магістрантів із технологіями педагогічної практики тьюторства різних країн у різні часи, вміння виявляти й оцінювати тенденції їх розвитку; формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для аналізу професійно важливих та особистісних якостей педагога-тьютора; формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати професійно-педагогічну дійсність викладача, педагога-тьютора; формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях; формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Тьюторство як ресурс оновлення освітнього процесу в ході вирішення завдань модернізації освіти.

Інститут тьюторства як ефективний ресурс модернізації освітнього процесу.

Тема 2. Історіографія проблеми розвитку теорії та практики тьюторства.

Тьюторство в університетах середньовіччя. Історичні та теоретичні основи тьюторства.

Тема 3. Тьюторська діяльність у зарубіжних країнах. Практики тьюторингу у сучасних освітніх системах провідних країн світу. Тьюторство в країнах Західної Європи. Підготовка педагогів до тьюторської діяльності в країнах Європейського союзу. Тьюторство в країнах Сходу. Тьюторська підтримка у школах зарубіжних країн.

Тема 4. Тьюторство в Англії.

Тема 5. Тьюторство у Польщі.

Становлення та розвиток тьюторингу в освіті Польщі. Польський досвід упровадження тьюторства у систему освіти.

Тема 6. Феномен тьюторства в США.

Система тьюторства в університетах США. Аналіз феномену тьюторства в США.

Тема 7. Становлення та розвиток тьюторства в освіті України.

Тьюторство як ресурс досягнення нової якості освіти України. Практики тьюторингу в Україні.

Тема 8. Сучасні моделі тьюторства в країнах світу.

Феномен тьюторства в провідних університетах світу. Тьютор як координатор міжнародних мобільних освітніх програм.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ivanytska O. S. Peculiarities of tutoring functioning at the German HEEs in accordance with higher education standards and norms. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2019, 7 (81), Iss. 201, 11–13.

2. Борбіт А.В. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за дистанційною формою навчання : методичний посібник. Біла Церква, 2018. 57 с.

3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Тьюторський супровід навчального процесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / Уклад.: С. А. Саяпіна, Н. С. Гарань, О. М. Сипченко. Краматорськ, 2020. 62 с.

4. Костюк І. Хто такий тьютор?: особливості та перспективи нової професії. *Директор школи*. 2018, № 3-4. С. 11-13.

5. Осадча К. До питання щодо інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2018. Вип. 6 (1). С. 77–88. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/2404/>

Допоміжна

1. Ivanytska O. The necessity of tutoring implementation at higher education of Ukraine in accordance with European standards. *Управління в освіті: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*. Львів, Україна: Видавництво «Левада». 2019. С. 15–16.

2. Haran N., Hlazova V., Sliptsova N. Формування ІКТ-компетентності майбутніх тьюторів у дистанційній освіті. The influence of lactic acid product on quality indicators of raw meat for the production of sausages. *Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference*. Turkey 2020. Pp. 451-454.

3. Акініна Н.Л. Тьюторство: зарубіжний досвід. *Історико-педагогічні студії: науковий часопис*, 2018. Вип. 11 – 12. С. 33–38.

4. Бернадзіковська Л. О. Тьюторинг як метод індивідуалізації в освіті. *Молодий вчений*. 2019, № 5.2 (69.2). С. 95–98. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/5.2/21.pdf>.

5. Бойко А. М. Тьюторство як модель партнерських відносин викладачстудент. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*, 2018. Вип. 1 (7). С. 18-22. (Серія: Педагогіка та психологія). URL:

http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=695881

6. Гарань Н. Тьюторський супровід студентів з особливими потребами у закладі вищої освіти. Фізико-математична освіта. 2020. Випуск 2(20). Ч. 2. С. 76-81.

7. Гарань Н., Зінченко Г. Тьюторський супровід освітнього процесу в умовах розвитку ІКТ. Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: збірник матеріалів конференції. Київ, 2020. С. 165-167.

8. Гарань Н., Рябцева І. Розвиток комунікативного лідерства у майбутніх тьюторів в умовах магістратури Україна і світ: гуманітарнотехнічна еліта та соціальний прогрес: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 2020 р. Харків, 2020. С. 158-161.

9. Осадча К. Організація підготовки тьюторів у США. Педагогічні науки. Херсон. 2019, №1 (86). С.312–317.

10. Тарадюк, Д. Професійна підготовка тьюторів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі як педагогічна проблема. Нова педагогічна думка. 2018, № 1. С.87–89.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua>
2. Євро Освіта. URL: <http://euroosvita.net>
3. Закон України «Про вищу освіту» від 23.04.2021 № 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAAt>
4. Закон України «Про освіту» від 1.01.2021 року №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>
6. Інформаційний портал КІТЕРРА. URL: http://kiterra.kiev.ua/tutor_base/
7. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1390288033/1414672797/>
8. Освіта в Україні і за кордоном. URL: <http://osvita.ua>
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1421144886/1424935774/>
10. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoiosviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
11. ТАУ (Тьюторська Асоціація України) URL: <https://www.facebook.com/groups/422788101158453/>
12. Training. academy URL: <https://training.academy/uk/post/8-osnovopolagayushchikh-printsipov-tyutoringa>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Педагогічні технології в професійній діяльності педагога-тьютора»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є новітні освітні технології та методичні можливості їх застосування в професійній діяльності педагога-тьютора.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічні технології в професійній діяльності педагога-тьютора» є забезпечення загальної теоретичної і практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з питань сутності педагогічних (навчальних і виховних) технологій, різновидів, методики їх реалізації в освітньому процесі закладу вищої освіти, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з діяльністю педагога-тьютора.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічні технології в професійній діяльності педагога-тьютора» є опанування концептуальними та методологічними знаннями в галузі педагогічних технологій, особливостей їх застосування під час організації освітнього процесу; формування вміння обґрунтовано обирати та ефективно використовувати педагогічні технології, методи і засоби навчання й виховання з метою розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності педагога-тьютора; озброєння майбутніх педагогів-тьюторів з методиками вивчення та впровадження передових педагогічних технологій в освітній процес закладів освіти; –формування власного стилю педагогічної діяльності, вміння визначати переваги та доцільність вибору тієї чи тієї педагогічної технології у процесі тьюторської діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Інноваційна діяльність педагога-тьютора.

Поняття про педагогічну інноватику, її розвиток. Передумови виникнення педагогічної інноватики в Україні. Тлумачення понять «інновація», «новація», «новизна». Основні компоненти інноваційного процесу. Застосування засобів педагогічної кваліметрії для вимірювання новизни педагогічних об'єктів. Продукти інноваційної діяльності педагога-тьютора. Форми інноваційної діяльності. Значення передового педагогічного досвіду у інноваційній діяльності майбутнього фахівця. Компоненти інноваційної діяльності педагога-тьютора. Особливості інноваційної педагогічної діяльності. Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності педагога-тьютора і шляхи їх подолання. Причини, що заважають особистісному вияву творчої діяльності. Рівні здатності людей до інноваційної, творчої діяльності. Методика вивчення здатності педагога-тьютора до саморозвитку. Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість педагога-тьютора. Структура готовності до інноваційної діяльності.

Тема 2. Особистісно зорієнтоване навчання та виховання.

Дві основні парадигми в сучасній освіті. Традиційна парадигма освіти. Нова парадигма, її розвивальна і компетентна основа та особистісно зорієнтована спрямованість. Витоки особистісно зорієнтованого підходу до навчання й виховання. Основні ознаки сучасної особистісно зорієнтованої

навальню-виховної моделі. Умови ефективності здійснення особистісно зорієнтованого підходу у навчально-виховному процесі. Недоліки особистісно зорієнтованого навчання й виховання. Внесення елементів особистісно зорієнтованого навчання й виховання в реальний педагогічний процес. Головні вимоги до особистісно зорієнтованих технологій. Принципи особистісно зорієнтованого навчання й виховання. Класифікація педагогічних технологій особистісного спрямування.

Тема 3. Виховні технології.

Традиційна (пояснювально-ілюстративна) педагогічна технологія: витоки, основні ознаки, мета навчання й виховання, концептуальна основа, зміст освіти і виховання, переважаючі методи і засоби. Сучасні виховні технології: технологія педагогічної підтримки; педагогіка співробітництва; технологія «Створення ситуації успіху»; технологія колективного творчого виховання; технології формування творчої особистості.

Тема 4. Навчальні технології.

Загальна характеристика сучасних навчальних технологій: технології розвивального навчання; технології інтерактивного навчання: технології кооперативного навчання, технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань; проектна технологія (метод проектів); нові інформаційні технології навчання.

Тема 5. Системні педагогічні технології.

Поняття виховної системи. Основні риси виховної системи. Компоненти виховної системи. Закономірності розвитку виховної системи. Умови ефективного керівництва виховною системою. Функції виховної системи закладу освіти. Виховне середовище як невід'ємна складова виховної системи, основні підходи до його побудови. Історія виникнення авторської школи як спроби реалізувати системну технологію. Масовий рух авторських шкіл в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. Характеристика окремих виховних систем (авторських шкіл), які функціонують в Україні, в країнах Європи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дем'яненко Н.М. Тьюторство і тьюторська технологія: навчальна програма: навч.-метод. комплекс фахової підготовки магістрів галузі знань «Освіта». Київ, 2017.
2. Інноваційні освітні технології: Івано-Франківська область: інформ. довідник / авт.-упоряд.: О.Я.Мариновська, Р.М.Зуб'як. Івано-Франківськ: Місто НВ. 2018. 68 с.
3. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика. Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ. 2019. 504 с.
4. Методичні рекомендації з курсу «Тьюторство у сфері освіти» : метод. рек. / уклад. К.П.Осадча. Мелітополь: РВЦ МДПУ, 2017. 113 с.
5. Осадча К.П. Теоретичні та методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів до тьюторської діяльності: монографія.

Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2019. 424 с.

6. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / кол. авторів; за ред. І.Ф.Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.

Допоміжна

1. Акініна Н.Л. Тьюторство: зарубіжний досвід. Історико-педагогічні студії: науковий часопис, 2018. №11 – 12. С.33 – 38.

2. Жовтоніжко І.М., Бабакішієва Є.Н. Деякі відмінності використання тьютерської діяльності в системі дистанційної освіти. Педагогіка: традиції та інновації. 2017. С. 159–163.

3. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Харків : Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.

4. Меркулова Н.В. Професійна підготовка тьюторів у вищих навчальних закладах. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2017. Вип. 54. С. 173–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2017_54_247.

5. Методичні вказівки щодо семінарських занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сучасні технології освітнього процесу» для підготовки доктора філософії денної та вечірньої форм навчання за всіма спеціальностями / Укл. Т.Б.Поясок, О.І.Беспарточна. Кременчук, 2018. 92с.

6. Осадча К. Сучасні моделі підготовки педагогів до здійснення тьюторської діяльності. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2018. Вип. 1. С. 207-214.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL:<http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., № 1187 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 347 від 10.05.2018 р., № 180 від 03.03.2020 р. та № 365 від 24 березня 2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#n12>

3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

Вибірковий блок «Позашкільна освіта»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Теорія та методика позашкільної освіти»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика позашкільної освіти» є вивчення технологій роботи у галузі позашкільної освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами теорією та методикою організації й проведення позаурочної роботи з трудового навчання (технологій) у процесі позакласної роботи та у позашкільних навчальних закладах.

Дана дисципліна має теоретично-практичний характер і сприяє практичному формуванню у майбутніх викладачів досвіду роботи керівника гуртка. Забезпечує майбутніх спеціалістів знаннями мети і завдань позаурочної діяльності, принципів і форм організації, змісту позаурочної та позашкільної роботи, спонукає до творчої діяльності студентів в процесі теоретичного і практичного вивчення предмету. Дає можливість розширити поле діяльності вчителя в позаурочній та позашкільній роботі, застосувавши отримані знання і вміння.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Загальнотеоретичні основи навчально-виховної діяльності у професійної діяльності.

Загальнотеоретичні основи навчально-виховної діяльності у професійної діяльності. Система розвитку позашкільної освіти та проблеми розвитку. Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти. Структура позашкільної освіти. Методи позашкільної освіти. Управління позашкільною освітою. Заклади позашкільної освіти. Науково-методичне забезпечення позашкільної освіти.

Тема 2. Зміст та особливості організації гурткової роботи.

Зміст та особливості організації гурткової роботи. Мета роботи гуртка технічної і художньої творчості. Види гуртків. Вікова та творча градація гуртків.

Тема 3. Організація керівництва гуртком.

Організація керівництва гуртком. Методи роботи з гуртківцями.

Тема 4. Позаурочні організаційні форми навчання в школі і позашкільних навчальних закладах.

Мета навчання та виховання учнів у позашкільних навчальних закладах. Позаурочні організаційні форми навчання в школі і позашкільних навчальних закладах. Принципи організації позаурочної та позашкільної роботи. Характеристика основних форм позаурочної навчальної діяльності.

Тема 5. Методика організації та проведення виховних позаурочних форм занять.

Форми організації позашкільної роботи з учнями. Методика організації та проведення виховних позаурочних форм занять. Факультативні заняття та їх

роль у позашкільній роботі. Екскурсії: мета, зміст, роль.

Тема 6. Практичні роботи з методики гурткової роботи.

Організація занять в гуртку. Структура занять у гуртку.

Тема 7. Поняття про гурткову роботу та основні напрямки.

Типи занять у гуртку. Предметні гуртки та їх особливості у позашкільній роботі.

Тема 8. Соціальна практика як технологія розвитку соціальної компетентності особистості в позашкільному навчальному закладі.

Особистісно-орієнтовані технології організації позаурочної діяльності.

Тема 9. Роль проектної методики у процесі організації позаурочної діяльності.

Проектної технологія. Сутність проектної технології. Роль проектної методики у процесі організації позаурочної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мосякова І. Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти : практико орієнтований посібник : електронне видання. І. Ю. Мосякова. Київ: Педагогічна думка, 2018. – Ч. 1. – 121 с.
2. Флегонтова Н. М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: навч.-метод. посіб. Київ: Освіта України, 2018. 224 с.
3. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад.: Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.
4. Психологічна безпека освітнього середовища: навчально-методичний посібник / упоряд. : В. В. Байдик, Н. О. Столбун. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.

Допоміжна література

1. Гончаренко О. В. Проблема дозвілля в контексті гендерного знання //Педагогічні науки: зб. наук. пр. Херсонського державного університету.2017. № 74. С. 6–7.10.
2. Дубровіна В. В. Гендерні відмінності в культурно-дозвіллевих практиках сучасної молоді // Студентська наука 2017: зб. студ. наук. ст. з педагогіки і психології: Т.2. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. С. 130–134.
3. Соловійов В.Ф. Педагогіка та психологія: навчально-методичний посібник/ В.Ф.Соловійов. Львів: Вид-во "Галич-Пресс", 2018 р. 192 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iaikmetodolohiia-u-systemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>
- 2.http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_o_snovni_vidi
3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Основи позашкільної освіти та дозвілля»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи позашкільної освіти та дозвілля» є вивчення процес організації відносин, розвитку і діяльності дітей у сфері вільного часу і в начальних закладах позашкільної освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи позашкільної освіти та дозвілля» є ознайомлення здобувачів з теоретичними основами дозвілля, соціально-історичними та культурними особливостями розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, з соціально-психологічними особливостями різних категорій населення під час організації для них змістовного і соціально-корисного дозвілля, а також зі специфікою дозвіллевої діяльності з підлітками та молоддю.

Дана дисципліна забезпечує майбутніх спеціалістів знаннями мети і завдань позаурочної діяльності, принципів і форм організації, змісту позаурочної та позашкільної роботи, спонукає до творчої діяльності студентів в процесі теоретичного і практичного вивчення предмету. Дає можливість розширити поле діяльності в позаурочній та позашкільній роботі, застосувавши отримані знання і вміння.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Дозвілля як галузь наукового знання.

Визначення поняття «дозвілля» в контексті сучасних дослідницьких підходів. Основні концепції дозвіллевої діяльності. Специфічні ознаки, типи, параметри дозвілля.

Тема 2. Феномен дозвілля на різних етапах розвитку суспільства. Проблема періодизації дозвіллевої діяльності. Основні етапи розвитку дозвілля як соціально-культурного явища. Розвиток бібліотечної справи та просвітницької роботи у другій половині XIX століття як напряду дозвіллевої діяльності. Історичний розвиток вітчизняного дозвілля.

Тема 3. Особливості національної психології у дозвіллевій діяльності людини

Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля в Україні. Дозвілля народів світу.

Тема 4. Поняття позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі.

Мета навчання та виховання учнів у позашкільних закладах освіти. Методи позашкільної освіти.

Тема 5. Структура позашкільної освіти.

Заклади позашкільної освіти. Форми організації позашкільної освіти. Органи управління позашкільною освітою.

Тема 6. Методика організації дитячого і підліткового дозвілля.

Проблеми вільного часу та змістовного дозвілля підлітків. Види, форми, принципи і методи дозвілля дітей і підлітків. Особливості організації дозвіллевої діяльності з молоддю. Форми дозвіллевої діяльності з молодими

людьми. Методика організації сімейного дозвілля. Методика організації сімейних свят. Методика організації та проведення спільного літнього відпочинку батьків і дітей. Форми і зміст літнього відпочинку дітей та дорослих.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Балахтар, Валентина Візиторівна. Педагогіка і психологія в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Валентина Балахтар; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Київ: Талком, 2017. 443 с.
2. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: навч. посіб. Київ: Центрна вчальної літератури, 2016. 208 с.
3. Креативна педагогіка : 144 форми, прийоми і методи роботи для твор. навчання і виховання: [метод. посіб.] / [упоряд. Н. Харченко]. Київ: Шкільний світ, 2017. 93 с.
4. Мосякова І. Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практикоорієнтований посібник: електронне видання. І. Ю. Мосякова. К.: Педагогічна думка, 2018. Ч. 1. 121 с.
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні. Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2016. 448 с.
6. Основи соціалізації особистості: навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 " Соціальна педагогіка" / Л. В. Вікторова [та ін.]; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Компринт, 2017. 473 с.
7. Удовиченко І. В. Музейна педагогіка: теорія і практика: наук.-метод. посіб. / Ірина Удовиченко; Нац. музей історії України, Музей іст. коштовностей України. Київ: Логос, 2017. 164с.

Допоміжна література

1. Гакман А. В., Байдюк М. Ю. Закордонний досвід рекреаційнооздоровчої діяльності у рамках дозвілля з людьми похилого віку. Молодий вчений. 2016. №11 (38), листопад. С. 116–119.
2. Гончаренко О. В. Проблема дозвілля в контексті гендерного знання. Педагогічні науки: зб. наук. пр. Херсонського державного університету. 2017. № 74. С. 6–7.
3. Дубровіна В. В. Гендерні відмінності в культурно-дозвіллевих практиках сучасної молоді. Студентська наука 2017: зб. студ. наук. ст. зпедагогіки і психології: Т.2. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. С. 130–134.
4. Кислашко, Олександр П. Християнська педагогіка: навч. посіб. / Олександр Кислашко, Ірина Сіданіч. Київ: Східноєвропейська гуманітана місія, 2018. 480 с.
5. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка. Инновации в образовании: философия, психология, педагогика: зб. наук. ст.: у 2 ч. / [за заг.

ред. О. В. Зосименко]; КЗ "Сум. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти" (Суми, Україна) [та ін.]. Educational innovations: philosophy, psychology, pedagogy. Суми: Цьома С. П. [вид.], 2018 . Ч. 1 / [редкол.: М. А. Бойченко та ін.]. 2018. 359 с.

6. Тверезовська Н. Т. Інформаційні ресурси забезпечення соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 "Соціальна педагогіка" / Н. Т. Тверезовська, Л. В. Вікторова, А. Б. Кочарян; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Компринт, 2017. 417 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iakmetodolohiia-u-systemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>
2. http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_o_snov_ni_vidi
3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Педагогічна майстерність в позашкільних закладах з практикумом»

Об'єктом вивчення дисципліни «Педагогічна майстерність в позашкільних закладах з практикумом» є позашкільна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення професійних якостей педагога позашкільної освіти з метою підвищення рівня професійної майстерності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність в позашкільних закладах з практикумом» є формування у майбутніх педагогів потреб професійно розвиватися, саморозвиватися і самовдосконалюватися; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його самореалізовувати у професійній діяльності з метою забезпечення високого кінцевого результату в аспекті створення аналогічних умов для прояву індивідуальності учнів, їхньої самореалізації у навчально-виховній діяльності.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Складові педагогічної майстерності.

Складові педагогічної майстерності. Основи професійного самовиховання педагога. Програма самовдосконалення майстерності педагога. Педагогічна ситуація та педагогічна задача: особливості та роль. Сутність педагогічної діяльності та майстерності педагога. Внутрішня та зовнішня техніка вчителя. Акмеологія у педагогічній діяльності викладача. Соціально-перцептивна техніка у формуванні сучасного педагога. А. С. Макаренко про педагогічну майстерність.

Тема 2. Педагогічне спілкування у навчально виховному процесі.

Педагогічне спілкування. Техніка мовлення. Соціально-перцептивна техніка. Майстерність забезпечення мовнозворотнього зв'язку у спілкуванні. Техніка фонаційного дихання. Вимоги до культури мовлення педагога. Вправи з техніки і культури мовлення. Шляхи вдосконалення культури мовлення.

Тема 3. Авторська майстерність майбутнього педагога позашкільних закладів освіти.

Імідж викладача. Лекції «майстер-клас». Майстерність забезпечення зворотнього зв'язку у спілкуванні. Культура самопочуття педагога.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мосякова І. Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практико орієнтований посібник : електронне видання. І. Ю. Мосякова. Київ: Педагогічна думка, 2018. Ч. 1. 121 с.
2. Флегонтова Н. М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: навч.-метод. посіб. Київ: Освіта України, 2018. 224 с.
3. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
4. Соловйов В. Ф. Педагогіка та психологія: навчально-методичний

посібник/ В.Ф.Соловйов. Львів: Вид-во "Галич-Пресс", 2018 р.192 с.

5. Сучасні методи групової роботи з учнями: науковометодичний посібник / укладачі: Буряк О. О., Кечик О. О. Харків: Друкарня Мадрид, 2020. 103 с.

6. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад.: Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Северодонецьк, 2020. 194 с.

7. Психологічна безпека освітнього середовища: навчальнометодичний посібник / упоряд.: В. В. Байдик, Н. О. Столбун. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.

Допоміжна література

1. Гончаренко О. В. Проблема дозвілля в контексті гендерного знання // Педагогічні науки: зб. наук. пр. Херсонського державного університету. 2017. № 74. С. 6–7.10.

2. Дубровіна В. В. Гендерні відмінності в культурно-дозвіллевих практиках сучасної молоді // Студентська наука 2017: зб. студ. наук. ст. зпедагогіки і психології: Т.2. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. С. 130–134.

3. Сучасні підходи до розвитку творчих здібностей особистості в діяльності закладів позашкільної освіти: методичний посібник / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.

4. ТЕМ – світ інноваційних можливостей: науково-методичний посібник / уклад.: Буряк О. О. та ін. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 64 с.

5. Обдаровані діти – майбутнє країни / Ю. В. Стецюк, І. І. Цимбал, С. О. Жерліцин. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 354 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iaametodolohiia-u-systemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>

2. http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_osnovni_vidi

3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Історія позашкільної освіти»

Об'єктом вивчення дисципліни «Історія позашкільної освіти» є система позашкільної освіти в Україні. Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення історії позашкільної освіти в Україні.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія позашкільної освіти» є формуванні у майбутніх працівників позашкільних освітніх закладів цілісної системи знань щодо історії позашкільної роботи, в умінні мислити педагогічними категоріями, аналізувати особливості становлення та розвитку діяльності позашкільних навчальних закладів в Україні та за її межами, здійснити аналіз модернізації системи позашкільної освіти в Україні на основі прогресивних педагогічних ідей сучасних науковців.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Основні поняття і категорії системи позашкільної освіти. Джерела і методи історії позашкільної освіти.

Основні поняття і категорії системи позашкільної освіти. Джерела і методи історії позашкільної освіти. Теоретико-методологічна база системи позашкільної освіти. Основні категорії «Історії позашкільної освіти». Позашкільна освіта в розвитку особистості, суспільства та держави. Позашкільні заклади в системі освіти: стан та перспективи.

Тема 2. Принципи та форми організації позашкільної освіти.

Базові принципи, форми та методи організації позашкільної освіти.

Тема 3. Історичні етапи становлення та розвитку системи позашкільної освіти.

Історико-теоретичні основи позашкільної освіти. Поетапний розвиток системи позашкільної освіти в Україні. Становлення сучасної позашкільної освіти України. Сучасний стан розвитку вітчизняних позашкільних закладів освіти. Особливості модернізації позашкільної освіти. Позашкільна освіта України в умовах інтеграції в європейський освітній простір на початку ХХІ століття. Порівняльний аналіз розвитку позашкільної освіти в Україні та Польщі (Німеччині, США, Китаї, Франції). Становлення позашкільної роботи у гуманістичній концепції С. Шацького.

Тема 4. Розвиток обдарованості дитини в умовах закладу позашкільної освіти.

Можливості для розвитку обдарованої дитини в умовах закладу позашкільної освіти.

Тема 5. Розвиток позашкільної освіти: інноваційні підходи до управління галуззю на регіональному у рівні.

Інноваційні підходи до управління позашкільною галуззю на Донбасі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мосякова І. Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практико орієнтований посібник. Київ: Педагогічна думка,

2018. Ч.1. 121 с.

2. Навчальна література в системі позашкільної освіти: Навчально-методичний посібник. Автор-укл. Петроченко В. І. Запоріжжя: КЗ «Центр туризму» ЗОР, 2016. 32 с.

3. Сучасні підходи до розвитку творчих здібностей особистості в діяльності закладів позашкільної освіти: методичний посібник / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.

4. STEM – світ інноваційних можливостей: науково-методичний посібник / уклад.: Буряк О. О. та ін. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 64 с.

5. Обдаровані діти – майбутнє країни / Ю. В. Стецюк, І. І. Цимбал. С. 6. О. Жерліцин. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 354 с.

Допоміжна

1. Биковська О. Педагогіка позашкільної освіти як субдисципліна педагогіки. Рідна школа, №11-12, 2016. С. 48-53.

2. Сорока Т. Позашкільна освіта: ретроспектива та виклики сьогодення. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка, 2016. №1. С. 31-37.

3. Позашкільна освіта: додаткові можливості для розвитку особистості учня / автор. кол.: А. Корнієнко, В. Мачуський, Г. Пустовіт, О. Литовченко, О.

4. Просіна. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні. Нац. акад. пед. наук України. За заг. ред. В. Кременя. Київ: Товариство «Знання» України, 2016. С. 59-67.

4. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад.: Л. М. Михайлова, О.В.Пагава, О.В.Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.

5. Психологічна безпека освітнього середовища: навчально-методичний посібник / упоряд.: В. В. Байдик, Н. О. Столбун. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

3. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

4. <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/01/19-11-230.pdf>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Теорія і методика гурткової роботи»

Об'єктом вивчення дисципліни «Теорія і методика гурткової роботи» є гурткова робота в різних типах позашкільних установ. Предметом вивчення є методика організації і виховної позакласної роботи у гуртках різних типів освітніх закладів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика гурткової роботи» є формування у здобувачів вищої освіти знань та методичних навичок з організації гурткової роботи; вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок організації роботи різних типів гуртків.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти.

Мета навчання та виховання учнів у позашкільних закладах освіти. Методи позашкільної освіти. Структура позашкільної освіти. Управління позашкільною освітою. Заклади позашкільної освіти. Науково-методичне забезпечення позашкільної освіти.

Тема 2. Поняття позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі.

Управління позашкільною освітою. Мета навчання та виховання учнів у позашкільних закладах освіти. Гурткова робота як одна з форм позакласної та позашкільної роботи. Мета, завдання та функції гурткової роботи. Особливості професійної діяльності керівника гуртка.

Тема 3. Зміст роботи гуртка.

Мета роботи гуртка технічної і художньої творчості. Принципи організації позаурочної та позашкільної роботи. Методи роботи з гуртківцями. Види гуртків. Організація позашкільної роботи з учнями. Вікова та творча градація гуртків. Роз'яснення до наповнюваності гуртків.

Тема 4. Вимоги до діяльності позашкільних навчально-виховних закладів та типові навчальні плани.

Роз'яснення до структури навчального року

Тема 5. Організація керівництва гуртком.

Застосування проектної методики в позаурочній діяльності. Організація занять в гуртку. Типи занять у гуртку. Структура занять у гуртку. Особистісно-орієнтовані технології організації позаурочної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику: монографія. Суми: УАБСНБУ, 2016. 285 с.

2. Зайченко, Іван Васильович. Педагогіка [Текст] : підручник / І. В. Зайченко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Вид. 3-тє, перероб. і допов. Київ: Ліра-К, 2016. 607 с.

3. Мельникова І. М. Соціально-педагогічні тренінги [Текст]: навч.-метод. посіб. для студентів-магістрантів спец. 8.18010021 "Педагогіка вищої школи" / Мельникова І. М., Белоглазенко Д. С.; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова.

Київ: Лисенко М. М. [вид.], 2016. 145 с.

4. Миронова, Світлана Петрівна. Педагогіка інклюзивної освіти [Текст]: навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2016. 163 с.

5. Петровська Т. В. Педагогіка. Дидактичні матеріали [Текст]: [навч. посіб.] / Т. В. Петровська. - Київ : Нац. ун-т фіз. виховання і спорту: Олімпійська література, 2016. 178 с.

6. Флегонтова Н.М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: навч.-метод. посіб. Київ: Освіта України, 2018. 224 с.

7. Якименко С. І. Інтегрована особистісноорієнтована технологія - продуктивна технологія наступності дошкільної та початкової освіти [Текст]: навч.-метод. посіб. (Практична педагогіка) для вихователів ДНЗ та вчителів ЗОШ І-ІІІ ст. / С. І. Якименко. Київ: Слово, 2016. 299 с.

Допоміжна література

1. Гончаренко О.В. Проблема дозвілля в контексті гендерного знання // Педагогічна наука: зб. наук. пр. Херсонського державного університету. 2017. № 74. С.6–7.10.

2. Вайнола Р. Х. Організація та проведення соціальнопедагогічного дослідження [Текст]: (навч.-метод. посіб. для студентів спец. 231 "Соціальна робота" за освіт. програмою "Соціальна педагогіка" освіт.-кваліфікац. рівня "магістр") / Вайнола Р. Х., Ясточкіна І. А. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ф-т соц.-психол. наук. та упр., Каф. соц. педагогіки. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. 212 с.

3. Дубровіна В. В. Гендерні відмінності в культурно-дозвіллевих практиках сучасної молоді // Студентська наука 2017: зб. студ. наук. ст. з педагогіки і психології: Т.2. Суми: Видво СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. С.130–134.

4. Корчак Я. Правила життя: Педагогіка для дітей та дорослих [Текст]: [збірник] / Януш Корчак ; [пер. з пол. Ю. Г. Попсуєнка]. Харків: Фолю, 2016. 536 с.

5. "Педагогіка і психологія: методика та проблеми практичного застосування", всеукраїнська науково-практична конференція (2016; Запоріжжя). Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Педагогіка і психологія: методика та проблеми практичного застосування", 16-17 грудня 2016 р., м. Запоріжжя [Текст] / Класич. приват. ун-т, Каф. освіти та упр. навч. закл. Запоріжжя: [б. в.], 2016. 139 с.

6. Педагогіка вищої школи [Текст] : хрестоматія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [упоряд.: В. А. Бугров, А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин]. Київ: Київський університет, 2016. 543 с.

7. Удич З. І. Педагогіка: практикум для студентів педагогічних спеціальностей [Текст]: [навч. посіб.] / Удич Зоряна Ігорівна; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, Ін-т педагогіки та психології. Тернопіль: Прінт-офіс, 2016. 115 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iak-metodolohiiu-systemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>
2. http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_osnovni_vidi
3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА «Педагогічна етика спілкування»

Об'єктом вивчення дисципліни «Педагогічна етика спілкування» є система позашкільної освіти в Україні. Предметом вивчення є професійно-педагогічна етика спілкування .

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика гурткової роботи» є формування у майбутніх викладачів моральних цінностей педагогічної професії через засвоєння її нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі.

Програма навчальної дисципліни містить такі теми:

Тема 1. Професійна етика в системі прикладного етичного знання.

Специфічні особливості та завдання професійної етики у закладах вищої освіти. Етико-аксіологічна спрямованість освіти. Акмеологічна культура особистості викладача.

Тема 2. Професійна етика педагога: сутність, зміст, функції.

Особливості педагогічної етики спілкування. Методологічна основа педагогічної етики спілкування. Особливості педагогічної етики спілкування у закладах вищої освіти. Етика відносин у системі «педагог-студент». Професійна етика спілкування педагогічного колективу. Етика взаємовідносин в системі «педагог-педагог». Педагогічна етика спілкування педагога та вченого в системі вищої освіти. «Золоте» правило моралі – основа педагогічної етики. Конкретно-історичний характер норм професійної поведінки вчителя. Соціальні вимоги до особистості та професійності викладача на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 3. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.

Типові суперечності та труднощі у взаєминах між колегами у педагогічному колективі. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів. Морально-психологічні умови попередження конфліктних ситуацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кайдалова Л.Г., Пляка Л.В. Психологія спілкування: навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2018. 140с.
2. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
3. Професійна та педагогічна етика: навчально-методичний посібник. О.О. Базалук, О.П. Кравченко, Л.М. Харченко. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): «Видавництво КСВ», 2019. 85 с.
4. Шевченко Ю. М. Педагогічна деонтологія: навч.-метод. посіб. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. 130 с.

Допоміжна

1. Андрєєнкова В. Л., Левченко К. Б. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ. 2018. 140 с.

2. Кузьменко Н. Комунікативна культура викладача в рецепції сучасних науковців. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Київ, 2017. Вип. 1(5). С. 46 -50.

3. Петрович А., Ковтун М. Комунікативна культура викладача та проблеми у комунікації зі студентами у вищих навчальних закладах. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Київ, 2017. Вип. 1(1). С.63-66.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://director.my-school.kr.ua/2-notes/35-synerhetyka-iakmetodolohiia-usystemi-patriotychnoho-vykhovannia-uchnivstva>

2. http://pidruchniki.com/16930803/pedagogika/kompetentsiya_sut_struktura_o_snovni_vidi

3. http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Високий рівень (відмінно)	
90–100 б.	здобувач вищої освіти демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.
Достатній рівень (добре)	
89–75 б.	здобувач вищої освіти демонструє ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, демонструє систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення або під час навчальної роботи, або у процесі професійної діяльності.
Середній рівень (задовільно)	
60–74 б.	здобувач вищої освіти демонструє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному або для подальшого навчання, або майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді під час виконання атестаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення.
Низький рівень (незадовільно)	
26–59 б.	здобувачу вищої освіти має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань і не може продовжувати навчання /або приступити до професійної діяльності без повторного складання АЕ наступного року.
Низький рівень (неприйнято)	
0–25 б.	здобувачу вищої освіти не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних теоретичних і тестових завдань і не може продовжувати навчання /або приступити до професійної діяльності без обов'язкового проходження повторного курсу навчання та повторного складання АЕ наступного року.